

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

10.11.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

В. Банкеръ

✓ В криза трябва да се подпомагат пряко пострадалите и бизнесът

Интервю с Васил Велев – председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България

Г-н Велев, проектът за Бюджет 2021 предизвиква остри коментари - по-деликатните го наричат предизборен, по-директните заявяват, че е луд, манипулативен и дори подкупен. Изниква представата за залагане на минно поле и остава впечатлението, че властта се готви да лекува ковид с валидол. Как четете вие идеите на управляващите?

Като работодателска организация ние не подкрепихме проекта за Бюджет 2021 - както за държавата, така и за държавното обществено осигуряване. Имаше стари причини за това, но към тях се добавиха и нови. Ако говорим за държавното обществено осигуряване, хроничните слабости са ясни: административното определяне на минимална работна заплата, наличието на минимални осигурителни доходи, каквито има единствено в нашата страна, административния клас за прослужено време, липсата на реформи в медицинската и трудовата експертиза и на мерки за ограничаване на злоупотребите с ТЕЛК, както и най-дългото майчинство в ЕС. По тези причини АИКБ всяка година не подкрепя проектите за държавен бюджет и обществено осигуряване. Към всичко това има нови добавки. В бюджета за обществено осигуряване такива са сближаването на границата между минимална и медианна пенсия – това на практика изравнява пенсиите на хора с различен осигурителен принос и тези, които по различни причини са работили по-малко, ще получат приблизително същото осигуряване като онези, които са били със средни доходи, висше образование, добра квалификация. Освен че е несправедливо, това кара бъдещите пенсионери да се ориентират към сивия сектор – осигуровка на минимален доход и пари в пликетата.

Това не е ли левичарски популизъм от едно правителство, което се рекламира като дясно?

Даже не знам как да го определя. Че е популизъм, популизъм е. И със сигурност минара всички наши усилия за изсветляване на икономиката. А сивият сектор става по-конкурентноспособен и черпи предимства пред изрядните към фиска. Раздаването по 50 лв. на калпак на пенсионерите също е в графата популизъм – то противоречи както на принципите за социално подпомагане за най-нуждаещите се, така и на принципите на пенсионната система.

Да, но с това се преследва бройката от над милион гласоподаватели.

При предишната криза от 2008 г., точно в пика ѝ, кабинетът на Станишев увеличи пенсиите. Тогава това действие беше критикувано от ГЕРБ като предизборно.

Почти всичко, което ГЕРБ критикуваше преди 10 г., сега се претворява в дела.

След последната актуализация на бюджета за текущата година са заложили 5,2 млрд. дефицит, а за следващата се планират 4,9 млрд. За две години ще се реализира дефицит от над 10 млрд. т. е. ще бъдат похарчени вповече, отколкото са спечелени.

Със заемите ли ще бъде покрита тази цифра?

Няма откъде другаде.

Значи се задава дългова спирала?

Има такъв риск. Повечето от тези разходи, включително вредно похарчените средства за въоръжаване, са ненужни в условията на криза. Тези разходи не подкрепят националната икономика за бързо излизане от кризата, не увеличават БВП и не водят до трайно повишаване на доходите. Заложените в проектобюджета харчове не са насочени към ръст на икономиката.

И ще се наложи взимането на нови заеми.

Това явление в последните години не се ли нарича „гърцизация“?

Да, такава опасност съществува. Отчитаме, че засега България е сред страните с най-нисък дълг спрямо БВП, но влизането в дългова спирала бързо може да ликвидира това предимство и да тръгнем към гръцкия сценарий. В криза трябва да се подпомагат пряко пострадалите от нея и тези, които ще ни издърпат от кризата. Пострадалите от кризата са в икономиката, а не в бюджетната сфера. В бюджетния сектор заплатите са увеличени с 10% тази година и предстоят нови увеличения с 30%. А тези, които изработват заплатите на администрацията, са със стагнирани доходи. Делът на разходите ни в сектор сигурност е най-високият в целия ЕС. Нито е правилно, нито е справедливо.

ще преди публикуването на проектобюджета за 2021 г. АИКБ излезе с много остра декларация относно текущите действия на правителството. Вие дадохте сигнал в аванс.

Декларацията беше срещу намесата на партийната политика в бизнеса, срещу преследването на предприятия и работещите в тях по политически причини. Противопоставихме се срещу контролирания вот и възможностите ръководствата на фирми да насочват работниците в политическия им избор. По-важното, което казахме в тази декларация е, че ние - като икономика и страна можем много повече от това, което реално правим. Посочихме причините за незадоволителното равнище на инвестициите у нас. В последните 10 г. усреднено инвестициите в България са около 21% от БВП, а в предишните 10 г. са били 31 на сто. Нещо повече, в последните няколко години те стагнираха на ниво около 17-18%. В страните от Централна Европа инвестициите са от порядъка на 23-25%, а ние сме тези, които имаме да догонваме. Трябва да анализираме защо в България не се инвестира, след като разполагаме с най-благоприятния данъчен режим. Явно бизнес средата не е добра.

По последна информация „Майкрософт“ е избрал Гърция за изграждане на гигантска база данни тип „облак“ и инвестицията е 1 млрд. евро. Веднага след това стана ясно, че и „Амазон“ ще направи сходна по тема и обем инвестиция в Гърция. А българските IT специалисти са с отлична репутация, данъците са по-ниски, токът е по-евтин. Защо нас ни няма на инвеститорската карта?

Специално за IT сектора условията у нас са добри, секторът се развива успешно, данъците също са примамливи. Но правната несигурност, лошото законодателство, несигурността на собствеността влияят много силно при взимането на инвестиционно решение.

В Гърция със сигурност ще им вземат по-голям данък, но също със сигурност няма да им вземат собствеността. Има и друго. Ще ви поправа: в Гърция цената на тока за индустрията е по-ниска, отколкото в България. България в момента има най-високите цени на електрическа енергия за индустрията в целия ЕС. Ако погледнем сравнително, ние сме трети по скъп ток, след Полша и Гърция, но в гръцката цена са включени някои допълнителни такси. Освен това Полша и Гърция нямат американски електроцентрали, нямат постоянна такса задължение към обществото, която се определя от държавен регулатор и която се добавя към борсовата цена. Така че излизаме на първо място по цена на индустриалния ток. Това влошава конкурентноспособността на българските предприятия. В медиите често се обсъжда какъв бил размерът на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Но в действителност те са под 10% от общите инвестиции.

Куриозно е, че най-големият чуждестранен инвеститор у нас всъщност са българите, работещи зад граница, които изпращат пари на семействата си.

Има голяма разлика между инвестиция на зелено и тези в покупка на съществуващо предприятие. Това, че собственикът от българин се е сменил с чужденец не прави икономиката ни по-голяма, предприятието си е същото. Важен показател са разходите за придобиване на дълготрайни материални активи спрямо БВП – това е показателят, по който ЕК вече ще мери и точно там ние сме зле. Дори да има висок размер на ПЧИ, ако този показател е нисък, реално няма инвестиции, а само покупка на бизнеси. Примерът ви с инвестициите в „облаци“ в Гърция е много показателен, че най-големите световни компании ни отбягват.

Поправете ме, ако греша, но нито една от първите 1000 мултинационални компании (МНК) не е инвестирала у нас.

Да, и VW не ни избра, не правим автомобил в България, за разлика от другите източноевропейски страни.

Като изключим ковид-кризата и обстоятелствата, свързани с нея, Европа сега говори главно за зелена сделка, за безкарбонова енергетика, за пълна дигитализация и изкуствен интелект. Ние обаче си държим на нашата „въглищарска“ енергетика, при положение, че с очертаващите се около 30 млрд. евро от ЕС можем да реформираме и преобразим цялата си икономика. Как да си обясним това наше движение в обратната посока?

За да дойдат тези европейски пари, първо трябва да има планирана реформа, защото парите вървят по проекти, които произвеждат реформи, те няма да се раздават произволно, пък ние да правим каквото решим. В момента сме в очакване на първия такъв план за възстановяване и устойчивост – екип под ръководството на вицепремиера Томислав Дончев работи по въпроса.

Но не сме видели този план до момента. Първите 6 млрд. евро могат да дойдат следващата година, ако защитим такъв план в близките месеци. Крайният срок за представянето му е април 2021 г., но колкото по-късно бъде представен, толкова повече ще се отложат парите. Това е много добра възможност, различна от всичко, което е правено до момента. Такива възможности се появяват веднъж на много години.

В живота на един човек може би веднъж. Става дума не само за възстановяване от ковидкризата, а за модернизиране на страната. Какво обаче се получава? Според решение на КЕВР над 400 млн. годишно се плащат за въглеродни емисии, т. е. плащаме тези пари за онова, което излиза през комина. За сравнение, заплатите в сектора са около 100 млн, даваме 3-4 пъти повече за правото тези ТЕЦ-ове да работят, отделно от това, което са произвели.

Сега по мярката 60:40 месечно вървят по 10 млн. лв., за да поддържаме персонала на „Марица Изток“, при положение, че той е два пъти по-голям от необходимото. Даже и да отговори на техническите изисквания за времето след 2025 г., което е невъзможно, няма никаква причина да се плаща тройно и четворно като цена на енергията от тази централа, при положение, че могат да се направят възобновяеми източници. И да се използват съвременните технологии, които вървят по посока на съхраняване на енергията – проблемът е, че нощем слънчевата енергия няма как да се използва, а вятърът не идва по поръчка.

Нашият ПАВЕЦ, например, е своеобразен акумулатор - когато има нужда от енергия, водата се пуска, за да произвежда. Така или иначе в момента цената на тока от фотоволтаиците е три-четири пъти по-ниска от тази, която плащаме на „Мариците“ едно, две и три. Американските централи - едно и три имат дългосрочни договори за изкупуване на енергията на преференциални цени от порядъка на 200 лв. за мегаватчас, а на държавната "Тец Марица Изток - 2" - по заповед от правителството, се надплащат значителни суми. Очевидно е, че час по-скоро трябва да направим план за

преход и замяна на технологиите. Също така да се свържем с електроенергийните мрежи, пазари и системи за съхранение на другите страни.

Управляващите обаче от години действат напук на световните тенденции и като правило в оборот се пуска съдбата на работниците в ТЕЦ-овете, сякаш те няма да могат да работят другаде при реструктуриране на енергетиката.

И продължаваме да обясняваме, че промяна с тецовете ще стане само през трупа ни. А като цяло имаме недостиг на човешки ресурси по демографски причини.

Това не е ли резултат от флирта на властта с профсъюзите?

Профсъюзите в случая имат много реакционна роля. На централно равнище проблемът като че ли се разбира, но няма кураж и лидерство да се обясни на отрасловите профсъюзи и на предприятията по места каква е истината и как хората да се поведат в правилната посока. Така или иначе нещата ще се случат. Лошото е, че няма да се случат по най-добрия начин – ще

пропуснем възможности, ще закъснеем в развитието си, ще платим грешни пари, за да се тровим по-дълго и повече.

Защо в средите на бизнеса, който би трябвало да е положен на рационална основа, има толкова много противоречия? Пример са разногласията между работодателски организации като вашата АИКБ и КРИБ. Каква е причината едни и същи факти да се интерпретират противоположно?

В различните организации са представени различни бизнеси. Бизнесите, които представляваме ние в огромната си част работят на световните пазари и не зависят от концесии, обществени поръчки, монополно положение. Те се конкурират на световните пазари и зависят от собствените си умения и квалификацията на работниците си. Понякога има противоречия между малкия, средния и едрият бизнеси, но те са нормални и се преодоляват.

Някои видове бизнеси са наричани „придворни бизнеси“. Създаването на привилегии не изкривява ли пазара?

- Изкривяването на пазара, особено в енергетиката, е много показателно. Там най-големият играч на борсата са предприятията към БЕХ. Няма правилно структурирано предлагане, за да може индустрията да получи енергия на конкурентна цена. Компаниите, „абонирани“ за обществени поръчки също изкривяват средата - за тях е много лесно да са щедри в обещанията си, защото имат постоянен „абонамент“.

Същото важи и при разпределението на евросредствата. АИКБ редовно излиза с антитръстови и антимонополни позиции. Голяма част от тях години наред остават без резултат. Напоследък се получи някакво развитие, особено в пазара на горивата. Сега, като прибавим към борсовата цена на петролните продукти най-ниските акцизи и най-ниските производствени разходи в ЕС, които са у нас, би следвало и цените да са най-ниски в общността.

Всички сигнали, които сме подавали преди това срещу картела в сектора оставаха без последици, диференциацията на цените беше под 1% и купувахме петролни продукти на средноевропейски стойности.

Ако се върнем към темата „Бюджет 2021“ и икономическите практики на сегашното управление, напомня ли ви нещо за знаменитата фраза на Нерон „След мен и потоп!“?

Не мога категорично да потвърдя, но има елементи на такива практики. Например премахването на подоходния тест при социалните плащания за помощи за деца е само за следващата година – това са 390 млн., планирани само за 2021 година. В средносрочната бюджетна прогноза за периода 2022 и 2023 г. няма такава сума. Догодина предстои тежкото решение как да се продължи. Ще има натиск от различни кръгове. Синдикатите ще искат това положение да се запази, а пари в бюджета след 2021 г. не са предвидени. И дефицитът би се увеличил значително. Има и други примери, като 50-те лева до март за пенсионерите. А пари в подкрепа на икономиката липсват!

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ МВФ представя оценката си за българската икономика

Ръководителят на мисията на Международния валутен фонд (МВФ) у нас Джейму Лий ще представи заключенията на институцията за състоянието на българската икономика и финансова система.

Това е първата мисия на фонда от началото на пандемията от Covid-19 в Европа и от присъединяването на България към механизма на обменните курсове ERM II и банковия съюз.

През февруари МВФ препоръча сериозни реформи в социалната сфера.

✓ Зоран Заев пристига в София за среща с Бойко Борисов

София днес е домакин на среща на високо равнище за Западните Балкани в рамките на т.нар. Берлински процес.

Срещата ще бъде ръководена от министър-председателя на България Бойко Борисов и от министър-председателя на Република Северна Македония Зоран Заев в качеството им на съпредседатели на Берлинския процес.

Късно снощи бе съобщено, че македонският премиер Зоран Заев пристига лично в София за среща с Бойко Борисов.

Информацията за това потвърди тази сутрин вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева в интервю за БНТ и добави, че двамата премиери ще имат лична среща.

Захаријева информира, че вториот тест на премиера Бойко Борисов за коронавирус е отрицателен.

В София ще пристигне и министерът на външните работи на Република Северна Македонија Бујар Османи.

Възможен ли е пробив в разговорите меѓу София и Скопие за преговорната рамка на Република Северна Македонија - тоа е основниот въпрос, којто сите си задават пред почетокот на денешната средба.

В последната си публична изјава Зоран Заев обвини Бугарија, че нарушава Договорот за добрососедство, след като страната ни уведоми Еврокомисијата, че ќе наложи вето на преговорната рамка за Скопие.

"Има прва блокада од Бугарија. Член втори од Договорот за добрососедство и соработничество со Бугарија кажува многу прецизно как Бугарија ќе поддржи Република Северна Македонија за приклучувањето ѝ кон Европскиот сојуз. И определено денес е нарушен."

Вчера [видеоконферентни разговори проведоа и външните министри](#) на Бугарија и на Република Северна Македонија, Екатерина Захаријева и Бујар Османи. Захаријева предупреди:

"Ако се исполнува добрососедствено и не се търсят начини за заобикаляне или неприлагане на распоредбите му, има сите гаранции да се решат отворените въпроси."

Позицијата на Бугарија за преговорната рамка ќе биде изразена официјално на 17 ноември, кога е насрочен Советот по општи въпроси. В рамките на средбата на врхот на Берлинскиот процес денес ќе бидат подготвени две декларации - едната содржи план за дејствие за создавање на општен регионален пазар, којот да подготви Западните Балкани за општиот европски пазар, а втората опишува зелениот дневен ред на регионот во согласност со "Зелената сделка" на Европскиот сојуз.

✓ Асоцијацијата на заведенијата иска единен вечерен час

Асоцијацијата на заведенијата ќе настоява за определувањето на единен вечерен час за затварањето на објектите во целаа страната. Од организацијата заявиха, че ќе преговарат со здравниот министер, след като колегите им од браншот излезаат на протест во Габрово.

Местните заповеди, со кои се ограничува работното време на заведенијата и ресторантите во страната создаваат напнатост сред браншот заради различната продолжителност во одделните градови, објави претседателот на асоцијацијата на заведенијата Ричард Алибегов.

"Едни градови са до 23:30, едни до 21:00, други до 22:00, не може така. Трба да има единна заповед за сите - 23:30 е нормално време и за ресторанти и за кафеа, за да можете вие да вечерате спокојно и сепак да се поддржи каквотвот вид бизнис", кажа тој

Од асоцијацијата коментираха и намеренијата на правителството да поддржи работещите во браншот опново по настоявање на национално претставените организации на заведенијата, коиот, припомяне, поиска обезштетенија за работниците и служителите си во размер на 80 проценти од вознаграденијата по трудов договор.

Помоштата не е доволна, но е делнично решение, објави Алибегов.

"Ние искаме 80 проценти од трудовиот договор и државата може да направи 80 проценти од минималната работна плата. Има голема разлика, нали, но зависи којот на колко се е осигуривал, но сепак е каква стпка и каква помош".

✓ Земеделците подават заявления за Covid помош за погасување на заеми

Денес изтича последниот срок, во којот земеделските производители можат да подаат заявления за погасување на стари заеми. Буџетот на државната помош за целта е близо 57 млн. лева.

Заявлението по схемата за државна помош за преодолување на последиците од негативното икономическо влијание на Covid-19 се приемот во Државен фонд "Земеделие".

Финансово подпомагане се полага на животновдди, отгледачки едри и дребни преживни животни и картофопроизводители, коиот са отсрочили кредитите си, претоставени од Фондот во периодот меѓу 2008-а и 2012 година и са во неволност да ги погасат во условитата на пандемијата од коронавирус.

Поддржката е под формата на преки безвзмездни средства, покриващи дел од главницата и лихвите, како целта е фермерите да можат да продолжат своите дејности во време на пандемијата и след неа.

Размерот на помоштата за един стопанин е до 100 хиљади евро

На финансирање подлежат производители, коиот нямат изискуеми публични задолженија кон државниот буџет.

✓ Деница Сачева: Беше важно да се уреди фазата на исплаќане на втората пенсия

"Беше важно да се уреди фазата на исплаќане на втората пенсия од универсалниот пензионен фонд. Хората ќе получат парите, коиот са внесли. Всяка партида е индивидуална и не би требвало да се генерализира. 45 лева е възможно најмалкиот размер, којот може да биде получен и тој при минимална пенсия". Тоа поясни пред БНР министерот на труда и социалната политика Деница Сачева.

Тај поясни, че околу 50 000 души ќе бидат обхванати од подпомагането на работниците од секторите, коиот прекинаа работа со заповед на здравниот министер или со заповеди на кметовите и областните управители.

"Физическото получување на средства ќе биде во крајот на тој месец или во почетокот на следвашиот. Стремим се кандидатувањето за таа поддржа да може да се реализира во рамките на следвашиот 10 дна. Периодот на подпомагане ќе обхваща опше од првата заповед, од октомври и те нема да изгубят ништо. Приближително околу 40 млн. лева ќе са нужни за таа мярка и ќе ги вземем при реструктурирање на еврофондовите".

Во предавањето "Пред сите" министер Сачева допълни:

„Част от личните асистенти отново ще бъдат близки и роднини на хората с увреждания, ще продължават да работят по трудов договор. Заложили сме за следващата година в бюджета 214 млн. лева по Закона за личната помощ, а по Закона за социалните услуги още 85 млн. лева, за да може от асистентска подкрепа да се възползват и хора, които не са с увреждания. За първи път залагаме и 3% заплащане на административния труд на общинските служители“.

Според социалният министър обществото е разделено наполовина за и против пълен локдаун заради коронакризата:

„Трудно е да се вземе решение, балансирано между икономическите и здравните последици. Опитваме се да укрепим здравната система. Смятам за правилен регионалният подход, който сме предприели“.

✓ ЕС налага мита върху американски стоки на стойност 4 млрд. долара

Европейският съюз ще наложи мита на стойност 4 милиарда долара върху стоки, идващи от Съединените щати във връзка със спора в Световната търговска организация, включващ субсидии за производителите на самолети, разкри в понеделник европейският комисар по търговията Валдис Домбровскис.

Мярката ще влезе в сила във вторник, 10 ноември, уточни той, като по този начин потвърди по-ранни информации в тази посока.

Решението идва в момент, когато ЕС се надява, че новоизбраният президент на САЩ Джо Байдън ще насърчи рязко подобриенето на трансатлантическите връзки.

Блокът ще упражни правото си на контрамерки, според решение от миналия месец на Световната търговска организация (СТО) по дело срещу американския производител на самолети "Боинг", което е част от дългогодишната битка между САЩ и ЕС по отношение на субсидии за гражданската авиация и в двете спорещи страни.

"На всеки етап ясно сме заявявали, че искаме да уредим този дългогодишен проблем", каза еврокомисарят по търговията Валдис Домбровскис на пресконференция след видео среща на търговските министри на ЕС.

"За съжаление, въпреки нашите най-големи усилия и поради липса на напредък от страна на САЩ, можем да потвърдим, че по-късно днес Европейският съюз ще упражни правата си и ще наложи контрамерки, присъдени ни от СТО по отношение на "Боинг", заяви вицепрезидентът на ЕС, цитиран от Ройтерс.

Той добави, че това означава, че тарифите, определени да засегнат американския износ на самолети и самолетни части, както и набор от селскостопански продукти, ще влязат в сила във вторник, 10-и ноември.

Домбровскис, вицепрезидент на Европейската комисия, повтори предложението на ЕС, че блокът ще прекрати контрамерките, ако Съединените щати направят същото, но заяви, че Вашингтон до момента не се е съгласил да го направи.

Германският министър на икономиката Петер Алтмайер заяви на същата пресконференция, че много страни от ЕС виждат победата в изборите на Байдън като шанс за преконфигуриране на търговската политика.

"Ще се опитаме да дадем нов старт в търговската политика между Съединените щати и всички държави членки", каза Алтмайер, чиято държава е ротационен председател на ЕС. Той добави, че целта на Европа е да намери нов общ език с бъдещата администрация на Байдън и след това да намали митата колкото е възможно повече.

"Има големи очаквания и надеждата, че американските президентски избори ще доведат до връщане към мултилатералното (многостранно) участие в международната търговия и че ще бъде възможно да се преодолеят минали конфликти", посочи Алтмайер.

Домбровскис заяви, че Европейската комисия, която координира търговската политика за 27-те държави членки на ЕС, е осъществила някои неформални контакти с екипа Байдън.

"Осъществени са някои първоначални контакти, като наред с другите неща са обсъдени и търговските въпроси," посочи той.

[БНТ](#)

✓ Президентът организира среща за състоянието на армията в условията на COVID-19

Предприетите мерки за изпълнение на задълженията на Българската армия при продължаваща епидемична обстановка обсъдиха на среща в президентската институция.

Тя беше иницирана от президента и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили Румен Радев. Според държавния глава да се запази здравето и живота на личния състав е от първостепенна важност, за да могат да изпълняват функциите си при всякакви условия.

Министърът на отбраната Красимир Каракачанов и началникът на отбраната адмирал Емил Ефтимов информираха за прилаганите и набелязани мерки за ограничаване на разпространението на коронавируса в армията.

✓ МС отпуска 81 млн. лв. по две мерки срещу коронавируса

Правителството отпуска 81 млн. лв. допълнително по две мерки срещу коронавируса на извънредно неprisъствено заседание.

Средствата се насочват по две основни направления. Първото е към болниците, които са разкрили над 50 % COVID легла и за закупуването на антигенни бързи тестове. Тук ще отидат по-голяма част от помощта - 65 млн. лв. Второто направление е за доболничина помощ. Тук от резервите на Здраваната каса са заделени допълнително 16 млн. за общопрактикуващите лекари и за разкриване на бързи COVID зони в поликлиниките.

По линия на бюджета правителството отпуска 15 млн. лв. за закупуване на бързи антигенни тестове. Други 50 млн. отиват за болниците, които осигуряват над 50% от легловия си капацитет за пациенти с коронавирус.

Костадин Ангелов - министър на здравеопазването: "Всичко това е в резултат от предприетата от нас следваща стъпка в резултат на плана, който следваме при повишаване на заболяемостта над 300 на 100 000 души население".

От резерва на Здравната каса се насочват 6 млн. за разкриване на бързи COVID зони в поликлиниките и още 10 млн., с които ще се изплатят по 1000 лв. на джипитата, работещи в условията на епидемия.

Премиерът обясни, че целта на мерките е здравната система да има 100-процентна готовност да окаже помощ на всеки влошил се.

Бойко Борисов: "Вече имаме единен медицински протокол, в който хората, които се настаняват на домашно лечение, личните лекари и затова ги включихме и тях, затова дадохме на тях допълнително по 1000 лв., за да може целият потенциал на здравната система да бъде изправен срещу тази пандемия".

Премиерът се обърна и към министрите.

Бойко Борисов: "Сачева, Ангелов, Дончев, искам много добре да помислите, как да отличим тези, които вече са преминали болестта, те трябва да работят. Тези, които не са срещали вируса и са по-здрави, по-млади, за тях важат правилата за дистанцията, за маските и да се предпазят да не разпространяват. Те работят. На тях не трябва да им се пречи да работят".

Той обвини опозицията, че политизира епидемията.

Бойко Борисов: "Уважаеми господа от опозицията. Вие не можете да ми говорите, че искам да купя избори като се грижа за хората. Защото години наред пак съм ги обичал, но фискалантата рамка е била по-важна за пътя на България. Затова съм го правил. Сега трябва да запазим хората. Плюс икономиката.

С промяна в Закона за личната помощ кабинетът заложи в бюджета за следващата година 214 млн. лв., с които се гарантира, че 80 000 деца и пълнолетни хора с увреждания ще имат достъп до личен асистент. Паралелно с това са заделени 85 млн. лв. за асистентска подкрепа.

✓ Екатерина Захариева: България ще продължава да поддържа страните от Западните Балкани

Външният министър Екатерина Захариева потвърди вчера, че ако договорот за добросъседство с Република Северна Македония се изпълнява и не се заобикаля, то има всички гаранции да се решат отворените въпроси.

Според македонския ѝ колега договорот е отлична рамка за преодоляване на различията. Те участваха в срещата на външните министри в рамките на съвместното председателство между София и Скопие на Берлинския процес. По време на разговорите външният министър на Германия заяви, че интересите на България трябва да бъдат защитени.

Вчерашната среща показва политическа зрялост - това е един от изводите след онлайн срещата между външните министри на България, Република Северна Македония и Германия в рамките на Берлинския процес.

Интересите на България по отношение на Република Северна Македония трябва да бъдат защитени, за да продължи процесът по евроинтеграция - това послание дойде от Германия.

Първият ни дипломат Екатерина Захариева е категорична, че сега добросъседството и солидарността са по-необходими от всякога, особено когато светът е обхванат от безпрецедентна криза с коронавирус.

Външният министър на Република Северна Македония изрази вяра, че преговорния процес не е бюрокрация и посочи, че договорот за добросъседство е най-добрата рамка за решаване на споровете между двете държави.

Европейският съюз също потвърди ангажимента си към региона като включи Западните Балкани в Плана за възстановяване на Европа и мобилизира за 6-те страни повече от 3,3 млрд. евро за възстановяване и за борба с коронавируса.

Външният министър на България Екатерина Захариева е категорична, че страната ни ще продължи да подкрепя държавите от Западните Балкани по пътя им към ЕС, но и те трябва да поемат своята отговорност. И допълни, че не е добре в съюза да бъдат привнесени проблеми отвън. Захариева вярва, че договорот за добросъседство с Република Северна Македония съдържа всички гаранции за решаване на отворените въпроси. Но констатира със съжаление:

Екатерина Захариева - министър на външните работи на България: Само в последните няколко месеца, ние спряхме да ги броим след 10 000, имаше над 10 000, меко казано, негативни публикации, аз по-скоро бих ги определила като език на омразата към България. Не бива това да продължава. Мога само да потвърдя, че България е и ще продължава да бъде една от държавите, които ще продължават да поддържат страните от Западните Балкани, в това число и Република Северна Македония към пътя, по който е тръгнала.

Външният министър на Република Северна Македония подчерта, че договорот за добросъседство е най-добрата рамка за решаване на всички спорове.

Буяр Османи - външен министър на Република Северна Македония: Десетте членове на комисиите може би не ги решиха всички точки, разбирам, че може да има различни очаквания, но създава отлична платформа за надграждане при добра воля на всички решения, почитайки чувствителните теми на всяка една от страните в този процес.

Първият дипломат на Германия Хайко Маас беше категоричен, че се работи активно за следващата стъпка от разширяването на Европейския съюз.

Хайко Маас - външен министър на Германия: ЕС има 27 страни-членки и една от тях е България. Интересите на България трябва да бъдат защитени. За да получи една преговорна рамка одобрение е нужен гласът на всички държави-членки. Ако една държава-членка в ЕС, каквато е България, има притеснения или предубеждения към държава кандидат, това само ще създаде трудности в процеса на присъединяването ѝ.

Във видеоконферентната среща бяха обсъдени и по-голямата свързаност между икономиките и бизнеса и създаване на общ регионален пазар.

Вчера премиерът Борисов е провел телефонен разговор с председателя на ЕК Урсула фон дер Лайен във връзка със срещата на върха по Берлинския процес. Домакини са съвместно министър-председателят Бойко Борисов и премиерът на Република Северна Македония Зоран Заев, които се очаква да разговарят днес чрез видеоконферентна връзка. Борисов е отбелязал пред председателя на ЕК, че европейската перспектива пред Западните Балкани означава стабилност, мир и просперитет. В рамките на срещата на върха днес ще се подпишат важни документи за приобщаване на региона към ЕС.

✓ Предлагат три варианта за изплащане на втората пенсия

Три варианта за изплащане на т.нар. втора пенсия, или пенсия получавана от задължителния универсален пенсионен фонд, предлагат от Министерството на труда и социалната политика. Ведомството е разработило поправки в Кодекса за социално осигуряване.

Според поправките **хората, родени след 31 декември 1959 г., ще могат да изберат три начина** за получаване на втора пенсия в зависимост от натрупаната в частния им фонд сума.

- *пожизнено изплащане на пенсията;*
- *разсрочено изплащане;*
- *изплащане на натрупаната сума на куп;*

За всеки от начините обаче има определени условия.

Пожизнено ще могат да получават втора пенсия само онези пенсионери, които имат достатъчно голяма сума в частния си пенсионен фонд.

Ежемесечният размер на отпусканата втора пенсия трябва да бъде не по-малък от 15% от размера на минималната пенсия за стаж и възраст.

Така например, за следващата година се планира размерът за стаж и възраст да бъде - 300 лева, което означава, че месечната пенсия трябва да бъде минимум 45 лева.

Осигурените ще имат право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при навършване на възраст за придобиване на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Кандидат-пенсионерите ще могат да се възползват от това право и една година преди да навършат регламентираните в Кодекса за социално осигуряване години, но само при условие, че средствата по индивидуалната им партида позволяват да им се отпусне допълнителна пожизнена пенсия в не по-малък размер от минималната пенсия за стаж и възраст.

Гарантираният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост не може да бъде по-малък от този, изчислен на база сумата на brutния размер на преведените от Националната агенция за приходите и от Националния осигурителен институт осигурителни вноски за съответното осигурено лице.

Допълнителната пожизнена пенсия за старост може да бъде с гарантиран период на изплащане. Може да включва и разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст. В тези случаи срокът и размерът на разсроченото плащане, както и размерът на пожизнената пенсия, се избират от осигуреното лице.

Важно е да се знае, че **ако пенсионерът избере този вариант, пенсията му не се наследява**. Сумите отиват в общ пул. Така сумите на хората, които живеят по-малко време, ще отидат към тези на хората, които получават пожизнена пенсия по-дълго.

Вторият вариант за изплащане на допълнителната пенсия е **разсрочено**. Този вид пенсия ще се прилага за хора, които нямат достатъчно средства за пожизнена пенсия. Условието е да могат все пак за някакъв период да получават по 45 лева минимум при 300 лева минимална пенсия за стаж и възраст и до 300 максимум.

Гарантираният размер на разсроченото плащане е равен на този, изчислен на база сумата на brutния размер на преведените осигурителни вноски за съответното осигурено лице.

Третият вариант - за изплащане на пенсиите веднага, ще се прилага за хората, които имат много малко пари в задължителния универсален фонд. Те трябва да са по-малко от трикратния размер на минималната пенсия, а именно в случая - под 900 лева.

При смърт на пенсионера наследниците му имат право на дължимите средства, ако избраният продукт е пожизнена пенсия с гарантиран период на изплащане. Ще се наследяват и средствата в случай, че пенсията се плаща под формата на разсрочено плащане.

Със законопроекта се предлага в момента на пенсиониране на осигурено лице индивидуалната му партида в универсален пенсионен фонд да се закрива. Натрупаните средства в индивидуалната му партида ще се прехвърлят в специално обособен общ фонд за изплащане на пожизнени пенсии.

Това позволява да бъдат гарантирани както пожизненият характер, така и размерът на пенсионното плащане на всеки пенсионер, независимо от случаите на дългосрочно получавани пенсии или на неблагоприятни инвестиционни резултати.

Извършени са промени и в разпоредбите, уреждащи резерва на пенсионноосигурителните дружества. С тях се предвижда, че за покриване на недостига във фонда за изплащане на пожизнени пенсии, пенсионноосигурителното дружество създава резерв за гарантиране изплащането на пожизнените пенсии.

Освен предлаганите поправки, вече на първо четене са гласувани и промени през Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за следващата година. Според тях се правят две промени - намалява се коефициентът на редукция на първата пенсия и се удължава срокът за прехвърляне на пари от частните пенсионни фондове към НОИ.

Коефициентът на редукция е онзи коефициент, с който се намалява първата задължителна пенсия при получаване на втора. В момента той е около 20%. Според законодателните поправки ще падне до под 10 на сто.

Отделно се дава правото на хората, които досега не са прехвърлили парите си от частните пенсионни фондове в НОИ, да го направят, за да могат да получават по-голяма пенсия. Това е изгодно в случаите, че имате малко натрупани средства по частната партида.

✓ **Годишен спад в търговията на дребно, скачат оборотите при поръчките онлайн**

През септември с 2,8 на сто в сравнение с предходния месец нараства оборотът в раздел "Търговия на дребно", отчете днес Националната статистика. В сравнение със същия месец на предходната година обаче оборотът намалява със 6,7%.

През септември има увеличение при търговията на дребно с нехранителни стоки с 4 на сто и при търговията на дребно с хранителни стоки, напитки, тютюневи изделия – с 2,9 на сто.

Интересно е, че оборотът при търговията на дребно чрез поръчки по пощата, интернет или телефон е скочил с 6,7%.

Повишени с 6,6% са и оборотите в търговията на дребно с дрехи и обувки.

НСИ отчита обаче годишен спад в търговията на дребно, строителството и промишлеността.

Спадът е най-голям при автомобилните масла и смазочни материали – с 15,2 на сто и при храните – с 10,5%. Намаление има и при оборотите в продажбите на дрехи и обувки, компютри, фармацевтични стоки.

И на годишна база тенденцията се запазва и има ръст на търговията чрез поръчки по телефона, интернет или пощата и то с близо 54 на сто.

В строителството през септември продукцията също има ръст спрямо август с 1,5%. Но спрямо миналата година спадът е от 1,7%.

Индексът на промишленото производство през септември също се увеличава спрямо август с 2,3%. Но и тук тенденцията е същата - спрямо миналата 2019-а индексът намалява с 2,6 на сто.

През септември повишение на производството има в преработващата промишленост и при разпределението на електрическа енергия. Намаление – при добивната промишленост.

На годишна база спад от 33 до 14% бележат производството на тютюневи изделия, обработката на кожи, ремонта на машини, производството на облекло.

✓ **Срокът на валидност на българските документи за самоличност се удължава**

Остава графикът на дежурствата на столичните звена "БДС" в събота за месец ноември

С изменение на параграф 10 от преходните и заключителни разпоредби на Законът за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците, гласувани на 06.11.2020 г., беше прието следното:

Срокът на валидност на личните карти и паспортите, който изтича в периода от 13.03.2020 г. до 31.01.2021 г., се удължава с 6 месеца.

За срока на удължаването личните карти и паспортите са валидни идентификационни документи за самоличност в Република България, а в чужбина при условията на реципрочност. При желание/необходимост всеки гражданин може да подаде заявление за нова лична карта и паспорт и преди изтичането на удължения срок.

Срокът на валидност на СУМПС, който изтича в периода от 13.03.2020 г. до 31.12.2020 г., се удължава със 7 месеца, считано от датата на изтичане на срока, посочен в съответното свидетелство.

Напомняме, че всички граждани с постоянен адрес на територията, обслужвана от СДВР, имат възможност да подават заявления за издаване на български лични документи с платена такса за обикновена или бърза услуга във всяко едно от звената "Български документи за самоличност" на територията на столицата.

График на дежурствата на столичните звена "БДС" в събота за месец ноември:

Работно време на всички звена БДС в районните управления на територията на София и отдел "Български документи за самоличност" - СДВР в делнични дни е от 7 до 17.30 часа, без обедна почивка, прекъсването на работата в интервала 13 - 13.30 часа е за дезинфекция.

Дежурните звена БДС при СДВР ще работят в съботните дни на месец ноември 2020 г. с работно време от 8:30 часа до 14:30 часа по следния график:

7 ноември - Четвърто и Второ РУ;

14 ноември - Трето и Седмо РУ;

21 ноември - Пето и Шесто РУ;

28 ноември - Осмо и Девето РУ.

Всяка събота отдел "Български документи за самоличност"- СДВР, на адрес: бул. Княгиня Мария Луиза № 48, приема заявления за издаване на български лични документи - лични карти и паспорти с такса за експресна и обикновена услуга.

Investor.bg

✓ **Спестяванията в банките в края на септември достигнаха 86,682 млрд. лева**

Депозитите нарастват с 9,4% на годишна база при 9% годишен ръст в края на юни, отчете БНБ

Спестяванията на бизнеса и домакинствата в банките в края на септември достигат 86,682 млрд. лева и нарастват с 9,4% на годишна база при 9% годишен ръст в края на юни. Това показват данни на Българската народна банка (БНБ).

В централната банка изчисляват, че депозитите в банковата система са 9,883 милиона броя. Те намаляват с 2,8% в сравнение с година по-рано при същото годишно понижение в края на юни.

Към 30 септември броят на спестовните влогове намалява с 0,2% на тримесечна база, а размерът им се увеличава с 4,2%.

Депозитите на фирмите в края на септември са 584 хиляди броя, което представлява спад от 2,2% спрямо края на същия месец на 2019 г. при годишно намаление от 3% в края на юни тази година.

В края на третото тримесечие размерът на тези спестявания е 28,529 млрд. лева, като на годишна база той нараства с 12,4% при 11,9% годишно повишение в края на второто тримесечие. Спрямо края на юни броят им се увеличава с 0,3%, а размерът им – с 9,7%.

В БНБ отчитат, че края на третото тримесечие на тази година броят на депозитите на домакинствата е 9,299 милиона, като намалява на годишна база с 2,8% при същото годишно понижение в края на юни.

Размерът на тези влогове е 58,152 млрд. лева, като нараства със 7,9% на годишна база при 7,8% годишен ръст в края на юни. В края на септември спрямо края на второто тримесечие броят на тези депозити намалява с 0,2%, а размерът им се повишава с 1,7%.

На годишна база има ръст от 28,7% при спестяванията на фирмите с влогове над 500 хил. лева до 1 млн. лева и с 26,7% в техния брой.

При домакинствата за една година депозитите на домакинствата на влогове между 100 и 200 хил. лева се увеличават с 14,1%. С най-голям ръст в сравнение с година по рано – 12,8% е броят на спестяванията над 1 млн. лева.

Общият размер на кредитите в банковата система към 30 септември достига 60,322 млрд. лева, като за една година се повишава с 4,3% при 4,9% годишно увеличение към края на юни.

В края на септември спрямо края на второто тримесечие броят на заемите намалява с 0,5%, а размерът им се повишава с 1,6%. Кредитите на фирмите и домакинствата към края на третото тримесечие на тази година са 2,961 млн. броя. На годишна база те намаляват със 7% при 5,6% годишно понижение в края на юни.

Заемите на бизнеса в края на третото тримесечие на 2020 година са 144 хиляди броя. Те отбелязват спад на годишна база с 4,9% при годишно понижение от 2,1% в края на предходното тримесечие. Размерът на тези кредити е 35,182 млрд. лева, което представлява нарастване с 2,1% на годишна база в сравнение с 2,9% годишно увеличение в края на юни.

В централната банка изчисляват, че на тримесечна база броят на заемите на фирмите намалява с 2,9%, а размерът им се повишава с 1,1%.

Към 30 септември броят на кредитите на домакинствата намалява със 7,1% на годишна база, като достига 2,817 милиона, при 5,8% годишно понижение в края на второто тримесечие на 2020 година. Размерът им нараства на годишна база със 7,5%, като достига 25,140 млрд. лева, при 8% годишно нарастване в края на юни. В края на септември в сравнение с края на юни броят на тези кредити намалява с 0,4%, а размерът им се повишава с 2,4%.

Експертите на БНБ пресмятат, че с най-голям годишен спад при заемите на фирмите са тези до 1000 лева, като намалението е с 12,7% в обема им и с 13,7% в техния брой.

При домакинствата също с най-голям спад са кредитите до 1000 лева, като намалението в обема им е с 21,2%, а на бройката им с 14%.

✓ Въпреки пандемията растат издадените разрешения за работа на чужденци у нас

Това се дължи най-вече на поетите ангажименти по изпълнение на големи инфраструктурни проекти

Въпреки пандемията за първите десет месеца на година Агенцията по заетостта отчита ръст на издадените разрешения за работа на чужденци в България. Това се дължи най-вече на поетите ангажименти на страната ни във връзка с изпълнение на големи инфраструктурни проекти като „Балкански поток“.

Коронакризата удари най-вече търсенето на граждани от трети страни в сезонната заетост у нас. Особено драстичен е спадът при тези, които идват за срок до три месеца.

Данните на агенцията показват, че от началото на годината до края на октомври е предоставен достъп до пазара на труда в България на 4270 граждани от трети държави. За сравнение, за същия период на миналата година те са били много по-малко – 2812 души, каза по БНР директорът на дирекция „Международна трудова миграция и посредничество“ в Агенцията Лили Георгиева.

„Ръстът се дължи на граждани на трети държави, ангажирани по големи проекти. По процедурата, по която са кандидатствали – командировани или с корпоративен трансфер, не се провежда предварително проучване на пазара на труда“.

Над 1700 са решенията, свързани с т.нар. „вътрешнокорпоративен трансфер“ във връзка с изпълнение на големи инфраструктурни проекти на територията на България.

Отново с тази тенденция е свързан и фактът, че най-много са постановените от началото на годината решения за внос на работна ръка от Русия – над 1300. На второ място е Турция, следва Украйна.

Отчетен е ръст и на издадените разрешения по линия на т.нар. „синя карта“ на висококвалифицирани кадри. За първите десет месеца са преобладавали заявления за удължаване на срока. Става дума за чужди граждани, които пребивават в България и работодателите искат да ги задържат.

„Негативен фактор, който оказва влияние върху достъпа на чужденци до пазара на труда, са затворените граници“, посочи експертът. Най-сериозен е ударът на коронакризата върху наемането на чужденци за сезонна заетост в най-засегнатите сфери - туризъм, селско стопанство и строителство.

✓ Меркел за Байдън: Познава добре Германия и Европа

Трябва да застанем рамо до рамо "в трудния тест на пандемията на коронавируса, каза германският канцлер

Става дума за исторически значим за Германия ден - денят, в който канцлерът Ангела Меркел отправи декларацията си за победата на Джо Байдън на изборите в САЩ.

На 9 ноември Германия мисли за „най-лошото и най-доброто“ в историята: за „срама от 9 ноември 1938 г.“, погромите и Шоа, но и за падането на Берлинската стена на 9 ноември 1989. Германското единство "не би било възможно без доверието - особено от страна на американците", подчерта канцлерът. Затова тя "винаги щяла да бъде благодарна".

"Ние, германците, видяхме от първа ръка важната роля, която Съединените американски щати играят за свободата и демокрацията в света", каза Меркел. Германско-американското приятелство и трансатлантическото партньорство са много важни: „за Германия, за Европа и света“, поясни още канцлерът, цитирана от DPA.

Меркел вече беше поздравила Байдън през уикенда. Днес тя затвърди това поздравление. Байдън носи със себе си десетилетия вътрешен и външнополитически опит. "Той познава добре Германия и Европа", каза политикът. Тя обичала да си спомня за „добрите срещи и разговори с него“.

"Точно толкова сърдечно" тя поздрави и бъдещия вицепрезидент Камала Харис. "Като първата жена на тази позиция и дете на двама имигранти, тя е вдъхновение за много хора, пример за възможностите на Америка". Меркел заяви, че очаква с нетърпение да се опознаят.

С оглед на бъдещо сътрудничество Меркел подчерта какъв важен външнополитически партньор са САЩ в НАТО в опита за овладяване на „големите предизвикателства на нашето време“. Споделяме основни ценности и интереси. Трябва да застанем рамо до рамо "в трудния тест на пандемията на коронавируса", но също така и по въпроси като глобалното затопляне и неговите глобални последици, в борбата срещу тероризма и по въпросите на свободната световна икономика и търговия. Защото това са основите на просперитета „от двете страни на Атлантическия океан“.

Меркел обаче е наясно и с критиките, които САЩ бяха отправили към Германия на ниво НАТО - напоследък по време на мандата на Тръмп. През 2014 г. Германия вече се беше подписала, че иска да постигне целта от два процента за разходи за отбрана. Това все още не е постигнато. Ето защо Тръмп многократно остро критикува Германия. Американските демократи и Байдън не заемат коренно различна позиция по този въпрос.

Знаем, че трябва да "поемем по-голяма отговорност", каза Меркел. Америка, като най-силния си съюзник, очаква големи усилия за гарантиране на сигурността. „С право“, подчерта Меркел. "И ние, европейците, отдавна сме тръгнали по този път."

Меркел завърши краткото си изявление с това, че очаква с нетърпение да работи с Байдън и Харис. Тя им пожелава „сила, успех и Божията благославия“.

[Агенция „Стандарт“](#)

✓ 155 млн. лв. за машинно гласуване

Централната избирателна комисия (ЦИК) ще разполага със 155 млн. лв. за провеждането на машинния вот на предстоящите парламентарни избори през 2021 г., съобщи агенция „Монитор“.

50 млн. лв. от държавния бюджет ще бъдат заделени от тазгодишния бюджет, докато останалите 105 млн. лв. са предвидени в Бюджет 2021.

Предстои все още да се вземе решението дали въпросните машини ще бъдат наети или закупени от ЦИК, като това ще бъде решено до края на ноември. Минималният брой машини, които ще са нужни за предстоящите избори през март, е 9479, според информационно проучване направено от Комисията. Това налага закупуването или наемането на поне 10 хил. машини, тъй като се смята, че във всяка секция възможност да гласуват по този начин трябва да имат поне 300 души.

✓ Л. Борисов: Лидери сме по финансова стабилност

„На този етап пълен локдаун не се предвижда. Подхождаме по най-рационалния начин като търсим баланса между подсигурирането на здравната и социалната система от една страна, от друга – икономиката да работи. Това е доста сложен баланс и ние се стремим да постигнем тази рационална политика“. Това заяви министърът на икономиката Лъчезар Борисов в ефира на Нова телевизия. Той припомни, че и по време на извънредното положение в страната, пълно затваряне не е имало и някои сектори са продължили да работят. Министърът подчерта, че страната ни е отворена икономика и зависи от случващото се в другите страни.

„Вижда се, че само от противоепидемичните мерки във второто тримесечие на годината загубихме 8.5% от БВП. Респективно това се пренася и в приходната част на бюджета. За щастие, се справихме много добре и България, и в момента по прогнози на Европейската комисия, е една от държавите, които се представят най-добре във финансовата и макроикономическа сфера. И от гледна точка на БВП, и от гледна точка на финансова стабилност сме сред лидерите на Европейския съюз“, обясни министър Борисов.

Той цитира и прогноза на Европейската комисия, според който страната ни ще завърши годината с дефицит, който е три пъти по-добър от средния за Европейския съюз. България има и дълг, който е 4 пъти по-добър от средния за ЕС.

„На фона на всичко, което се случва в Европейския съюз, ние имаме едни от най-добрите буфери и можем да поемем такива „сътресения“, добави Борисов.

✓ Донесе ли голямата суша дефицит на зърно?

Тежките последиствия от сушата в Източна България тази година са много голям проблем. Това заяви министърът на земеделието Десислава Танева по Канал 3. Тя обаче успокои хората, че наличностите на пшеница в момента са дори по-високи от тези през миналата година. Причината е силно намаления износ.

Няма никаква тема относно осигуряване на хляба и фуража, България е основен търговец на такъв вид зърна, каза още министърът.

Тя заяви, че в новия Национален план за възстановяване в сектора земеделие са предвидени най-много пари за хидромелиорация. Благодарение на това финансиране, ще могат да се изградят около 80 процента от системата за напояване в държавата.

Земеделският сектор пострада от труса в каналите на доставки, затворените канали – хотели, ресторанти. Програмирахме специална мярка КОВИД, отворихме двата приема и третият вече. Разплатихме първото направление, предстои и за второто. Общо 106 млн. лв. програмирахме в подкрепа на европейските стопани, каза министърът.

Прехвърлихме 70 млн.лв. близо към директните плащания тази година, това ще позволи да се вдигне ставката на плащане на площ. Общият бюджет по всички възможни инструменти. Близо 400 млн. лв. повече осигурихме за подпомагане на българските стопани, отчете още Танева.

✓ Прогноза: 10 % безработица у нас?

Към края на годината и началото на следващата безработицата в България ще достигне 10%. Това прогнозира д-р Атанас Атанасов, преподавател в УНСС пред телевизия Bloomberg. Сред причините са и сезонната безработица, но също така и кризата от коронавируса и нарасналия брой на заразени.

Според Атанасов за развитието на пандемията от коронавирус в България първо трябва да се вземе предвид броят на заразените, като според някои експерти те са над 7 пъти повече от официално обявените.

"Ако се запази тази тенденция, можем да очакваме до няколко седмици заразените да достигнат 100 хил. случаи", заяви той.

"От нашето поведение зависи как ще се развие пандемията, но това трябва да бъде определено с нови по-строги мерки, иначе рискуваме драстично увеличение на броя заразени и колапс на здравната система".

По думите му по-коректно е да се измерва броят на смъртните случаи към броя на приключените случаи, като заяви, че в света смъртността е около 3%, измерена по този начин.

Той заяви, че не може да бъде затворено всичко, но ако предприемем мерки веднага, след две седмици ще имаме по-малко активни случаи и по-малък удар върху икономиката.

✓ Разрешават онлайн учениците да ходят на практика

При определени условия учебните практики и ученически олимпиади ще могат да се провеждат присъствено в училища, в които присъствения учебен процес е преустановен със заповедта на здравният министър. Това става ясно от съобщение на шефката на столичния образователен инспекторат Ваня Кастрева във връзка с писмо на просветния министър Красимир Вълчев от 2-и ноември, в което са изброени дейностите, чието провеждане по изключение се допускат в школа, пише "Монитор".

Провеждането на часовете по учебна и по производствена практика за придобиване на професионално образование ще бъде разрешено, ако те не могат да се осъществяват от разстояние в електронна среда. В много случаи за провеждането на практиките са необходими специфични машини, които са в учебните работилници в школата, и това възпрепятства реализирането на практиките в домашни условия. „Тези часове е необходимо да се осъществяват присъствено, при спазване на регламентираната дистанция и задължително носене на защитни маски.“, посочват Кастрева на база писмото.

По същата причина ще продължи и присъственото провеждане и на дуалното обучение при спазването на всички противоепидемичните мерки. „Обучението чрез работа (дуалната система на обучение) е специфична форма за придобиване на професионална квалификация, която включва и практическо обучение в реална среда, при което учениците са с различен статут на територията на предприятието“, пише в съобщението на сайта на РУО София –град.

По принцип ученическите състезания и олимпиади се провеждат в една или няколко класни стаи, ако има повече желаещи, като в тях се смесват ученици от различни класове, изявили желание да покажат знания и умения в дадена област. Според писмото на министъра те ще бъдат разрешени за всички ученици, но не трябва да се допуска смесване на ученици от различни паралелки. „Необходимо е да се спазват противоепидемичните мерки за дистанция, носенето на защитни маски и дезинфекция. Изключението се въвежда тъй като е недопустима неравнопоставеност на участниците.“, става ясно от съобщението.

Полагане на изпитите при самостоятелна и при задочна форма на обучение също може да бъде на място в школата, ако няма техническа възможност за осигуряване на надеждност при провеждане на изпитите в електронна среда. В тези случаи изпитите могат да се провеждат при спазване на противоепидемичните изисквания за дистанция, използване на защитни маски и дезинфекция. Очните занятия при задочната форма обаче могат да се провеждат и електронно.

В сградите на школата се допускат и учители, които работят на територията на училището, докато учениците са в обучение от разстояние в електронна среда.

За всички други дейности, за които е невъзможно или неуместно провеждането им в електронна среда от разстояние, също може да бъде допуснато изключение, но само след получено разрешение от министъра на образованието и науката.

✓ Защо Путин сменя 5 ключови министри?

Няколко са причините за смяната на петимата министри на премиера Мишустин, смята политологът Константин Калачев, цитиран от газета.ру.

Той коментира рокадите в кабинета, които се очаква във вторник да бъдат гласувани от Държавната дума. С тях досегашният министър на строителството Владимир Явушев става пълномощен представител на Уралския федеративен окръг, а на неговото място сяда заместничката му Ирека Файзулина.

Транспортният министър Евгений Дитрих отива губернатор на Белгородската област, а мястото му заема шефът на „Аерофлот“ Виталий Савелев.

Новият министър на природните ресурси и екологията става Александър Козлов, който досега бе министър за развитието на Далечния Изток и Арктика, а овакантеното му място в досегашното ведомство попълва един от подчинените му - Алексей Чекунков, шеф на Фонда за развитие на Далечния Изток.

Единственият, който не получава нов пост, е досегашният министър на екологията Дмитрий Кобилкин, а най-знаковата рокада в кабинета е тази в енергетиката. Там дългогодишният шеф на ведомството Александър Новак става 10-ти вицепремиер, а мястото му заема Николай Шульгин, който досега бе начело на "РусГидро".

Според политолога Калачев, промените в кабинета нямат характер на дълбока реформа или на неизпълнение на поставените задачи. Той твърди, че с назначаването на Новак за вицепремиер той ще се фокусира във взаимоотношенията с партньорите на международния пазар и ще представлява Русия в отношенията с тях.

Политиката в ресора енергетика ще остане напълно консервативна, тук става дума за повишаване на ефективността и качеството на управлението без да се сменя стратегията на развитие или приоритетите. Според мен нищо няма да се промени, освен това, че Александър Новак оттук нататък в голяма степен ще се посвети на въпросите, свързани с международните проекти, смята политологът.

Смените в кабинета са свързани с опитите на ръководството да уравни или да съхрани баланса на силите в правителството, смята политологът Абас Галямов. Той твърди, че Путин се стреми да съхрани и възстанови баланса между елитните групировки. На него му е принципно важно никой да не става прекалено силен или слаб, смята политологът.

По отношение на рокадите в транспорта, екологията и строителството, Галямов смята, че причината е една и съща:

„Трябваше да се махнат хората, които пречеха на Мишустин. Промените в кабинета показват, че премиерът е укрепил позициите си пред Путин, който е доволен от работата му“, смята политологът.

Той твърди, че президентът неслучайно е избрал и деня за промените. Те стават в първия ден, когато влиза в сила новия закон за избор на кабинет. В петък, 6 ноември, Путин подписа закона, който внася изменения в процеса на формиране на кабинета с поправки в Конституцията. Съгласно измененията, одобрението на кандидатурите на премиера, неговите заместници и министри вече се извършва от Държавната дума, а назначаването – от президента.

По-рано, вестник „Коммерсант“ цитира думи на прессекретаря Дмитрий Песков, който заяви, че рокадите са само част от процеса на ротация. Той добави, че „кабинетът се конфигурира от премиера така, че той да може да изпълнява поставените задачи за текущия период“.

✓ Горбачов с послание към Байдън

Призив за възстановяване на доверието между САЩ и Руската федерация отправи бащата на перестройката Михаил Горбачов към победителя на изборите в Америка Джо Байдън.

Бившият съветски лидер вярва, че Байдън разбира важността на отношенията между страната му и Руската федерация и се надява да бъде възстановено доверието между двете държави. Горбачов припомни, че се е срещал с Байдън няколко пъти, включително когато е бил вицепрезидент на САЩ. "Останах с впечатлението, че той разбира важността на отношенията с Русия", каза бившият съветски лидер.

"Надявам се, че Джо Байдън ще се стреми да нормализира отношенията, да възстанови доверието между нашите страни. Сигурен съм, че това отговаря на интересите както на Америка, така и на Русия", каза Горбачов. "Русия се нуждае от добри отношения със САЩ, но не на всяка цена", убеден е Горбачов. "Интересът към тези избори в САЩ беше голям по целия свят и това е разбираемо. Това е заради мястото на САЩ в световната политика: отношенията с Америка са важни за всички, за всяка държава", каза Горбачов и допълни: "Сигурен съм, че Русия също се нуждае от добри отношения със Съединените щати, но разбира се, не на всяка цена".

✓ Дисциплина - Китай още не признава Байдън

Китай отказа да поздрави Джо Байдън като победител в президентските избори в САЩ, като заяви, че резултатът от гласуването все още предстои да бъде определен, предаде "Франс прес".

Въпреки че действащият президент Доналд Тръмп все още не е признал загубата си и заведе няколко съдебни дела, много световни лидери поздравиха Байдън и неговия вицепрезидент Камала Харис, след като демократите бяха обявени за победители през уикенда и избухнаха спонтанни тържества в американските градове.

Четири години на Тръмп в Белия дом бяха белязани от скъпа търговска война и все по-ледени отношения с Китай, като двете сили влязоха в конфликт в области от кой носи вината за COVID-19 пандемията до отношението на Пекин към човешките права в Синцзян и Хонконг.

Китай е сред няколко големи държави, включително Русия и Мексико, които не са поздравили новоизбрания президент. "Нашето разбиране е, че резултатът от изборите ще бъде определен в съответствие със законите и процедурите на САЩ", коментира говорителят на китайското външно министерство на редовен брифинг.

[В. Сега](#)

✓ Обсъждат се два зелени коридора за възрастни в цялата страна

Няма дефицит, има проблеми с организацията и паника, увери здравният министър

Натискът върху здравната система е много голям, но проблемите са въпрос на логистика, съпротива и паника, на национално ниво нямаме дефицит. Това увери здравният министър проф. Костадин Ангелов пред Нова телевизия. Той

отново отрече, че решението да няма нови мерки въпреки тежкото положение в страната е политическо, а твърди, че това било медицински въпрос. Министърът обаче очерта редица промени, за които обяви, че ще влязат в сила от четвъртък - тогава изтича срокът на действащите в момента мерки.

От четвъртък нататък при над 20% болни в едно училище ще се преминава към дистанционно обучение, потвърди Ангелов. Тепърва се обсъжда и въвеждането на зелени коридори за възрастни на национално ниво - спорело се дали да има два коридора, един сутрешен и един следобеден, заради следващите студени месеци. Нощните заведения ще останат затворени, най-вероятно за още 2 седмици. Вечерният час ще бъде унифициран до 23:30 часа за цялата страна, както искат ресторантьорите. Ще се следва локален подход към училищата, където има проблем с учителите, директорите ще предлагат мерки, каза министърът. Единственото, което ме притеснява, е ще издържат ли медицинските сестри и лекарите, ще имат ли сила, коментира той на въпрос страхува ли се от нещо.

"Само в София имаме над 550 повиквания вчера, на 40 секунди пада адрес. Само София е обслужвана от 40 коли. Над 200 адреса са били за COVID-19, но от тях 30-ина са постъпили в болница", съобщи Ангелов. "Всеки при най-малкия симптом търси помощ и очаква да бъде отведен в лечебно заведение, това е човешко, но лекарите следват алгоритми", коментира той. На фона на поредните черни рекорди, министърът изтъкна, че в последните седмици хиляди хора са излекувани. Само днес има 875 излекувани, които са си тръгнали от лечебните заведения вкъщи.

Достъпът до здравна помощ в България е един от най-добрите в Европа, имаме много легла, но нямаме лекари, каза още Ангелов. "Най-важното е хората да бъдат разумни и да останат вкъщи, да не се срещат с големи групи хора. Ако искаме да пречупим гръбнака на тази епидемия, трябва да го направим с разум", коментира той. Не ходете по молове и други затворени пространства, ограничете физическите си контакти, призова той.

"Пловдивската болница "Св. Мина", която ще се трансформира в COVID болница, няма нужда от респиратор, защото другата болница - "Св. Георги", е на 1 км от нея. Там ще се лекуват по-леките случаи", обясни министърът по повод тревогите, че се обособяват COVID структури, които нямат никаква апаратура за лечение на пациентите.

Ангелов отново даде пример, че по места има отпор за разпоредените мерки. Така е и в болницата, която той оглавяваше преди да поеме министерството - Александровска. От няколко дни има напрежение с лечението на пациенти с бъбречна недостатъчност, като министърът обясни, че ръководството на клиниката отказва да изпълни решението на болничното ръководство и да премести на безопасно място пациентите с трансплантация.

ДЕФИЦИТ НА ЛЕКАРСТВА

"Ремдесивир има навсякъде. Въпрос на логистика е да бъде доставен", увери министърът. Според него там, където липсва препаратът, проблемът е, че директорът не го е потърсил и не е подал заявка за доставка. Има достатъчни количества, има ред, по който се доставят, въпрос на организация е, коментира Ангелов.

"Направих миналата седмица проверка, на национално ниво нямаме никакъв недостиг. Вероятно се извършва износ на лекарства зад граница - на нискомолекулярни хепарини, кортикостероиди и антикоагуланти", заяви министърът за изчезващите лекарства по аптеките. Той обяви, че е внесъл промени в парламента за затягане на контрола над износа, но призова и хората да спрат да се лекуват превантивно по самоинициатива и да се презапасяват. Ако тази психоза започне да води действията на хората и се прехвърли в лечебните заведения, това вече ще стане опасно, предупреди министърът.

ЗА ТЕСТОВЕТЕ

По повод трудния достъп до тестове, министърът отново даде заявка, че се обсъжда антигенните тестове да станат алтернатива на PCR тестовете. "Ако колегите кажат, че антигенните тестове могат да бъдат тази алтернатива, смятаме да пуснем достатъчно антигенни тестове в линейките, на личните лекари, в болниците и в РЗИ, за да може максимално много хора да тестваме", обеща пак министърът. Той за пореден път увери, че има готово направление за личните лекари, въпреки че това облекчение се бави вече седмици. Последно пак има обещание до края на седмицата да се сключи анекс към рамковия договор, но такова обещание имаше и за миналата седмица.

В мобилните пунктове пред болниците се тестват безплатно само хора със симптоми, който чака без симптоми пред пунктовете, той не се изследва там, защото се води само от страха, коментира министърът. Той описа как ще става тестването, след като се сключи прословутият анекс - личният лекар ще подава направлението по електронна система директно в лабораторията, а човек ще отива директно там за безплатен тест. Ангелов увери, че през системата на спешната помощ ще бъдат раздадени достатъчно антигенни тестове, за да може и в най-малкото градче човек със симптоми да бъде тестван бързо. Министърът обаче се оплака, че има много фалшиви повиквания на тел. 112 и призова хората да не звънят на спешна помощ, ако нямат симптоми. Системата е под голям натиск, всички трябва да помогнем той да намалее, каза Ангелов.

ЛЕГЛА ИМА

Има достатъчно легла в София, нямаме нужда от сгради, коментира министърът по повод предложението на една от частните болници да предостави сграда. Нека не се поддаваме на популизъм, за какво ни е сграда, ако в нея няма сестри и лекари, каза той.

19min.bg

✓ НАП с озвучаване за 18 хил. лв.

НАП ще разполага с чисто ново тв и звукозаписно студио, става ясно от регистъра на Агенцията за обществени поръчки, пише „Сега“. Държавната фирма „Информационно обслужване“ АД е възложила открита процедура за доставяне на компютър за видео и аудио обработка, монитор, камери, микрофони, тонколони и смесителен пулт, слушалки, както и лицензиран софтуер за създаване на видео клипове. Те ще се ползват за нуждите на НАП.

Прогнозната стойност на обществената поръчка е 15 000 лв. без ДДС, или общо 18 000 лв.. На въпрос от „Сега“ защо е необходимо такова оборудване на НАП, говорителят на приходната агенция Росен Бъчваров обясни, че се провеждат стотици дигитални обучения на служители в структурата. Поради това отдел „Обучения“ се нуждае от звукозаписно студио.

✓ 15% отстъпка от таксата, ако искът е подаден онлайн. Връчването на адвокат – само електронно

Държавната такса за делото да се намалява с 15%, ако исквата молба е подадена чрез Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП), съобщава news.lex.bg. На адвокатите, нотариусите, частните съдебни изпълнители, държавата и общините да се връчва само електронно. Това предвиждат част от промените в Гражданския процесуален кодекс (ГПК), свързани с въвеждането на електронното правосъдие, които Министерството на правосъдието огласи за обществено обсъждане.

Идеята на ръководеното от Десислава Ахладова ведомство е в чл. 73 ГПК да се създаде нова ал. 4, с която първо да се задължат съдилищата да осигурят на страните възможност за плащане на таксите по електронен път, а след това се регламентира, че ако молбата е подадена в електронна форма в ЕПЕП, дължимата държавна такса се намалява с 15 на сто. При оттегляне на съгласието за връчване на книжа по делото по този начин, ищецът ще има една седмица, за да довнесе разликата до пълния размер на държавната такса. Практиката гражданите и бизнесът да бъдат стимулирани с по-ниски такси, за да използват електронни услуги, работи успешно в Търговския регистър, но за първи път се предлага да се приложи в съдебната система. Отстъпката за таксите по граждански дела (в повечето случаи те са 4% от интереса) не е толкова значителна, колкото тази в Търговския регистър, където дължимата сума пада на половина при е-подаване на заявлението. Предлаганото намаляване на таксата за дело обаче е осезаемо и например за иск с интерес от 50 000 лв., при електронно подаване тя ще е не 2000 лв., а 1700 лв.

По отношение на таксите с проекта се правят още две важни изменения. Първото е, че се регламентира, че „документ за внесени държавни такси и разноси по сметка на съда не се представя, ако са заплатени по електронен път в процеса на подаването на изявлението и в информационната система, използвана от съда, е получено електронно уведомление за плащането“ (в нов чл. 102з, ал. 2). А съдилищата се задължават ясно да обозначават на сайтовете си задълженията за такси, когато се извършват процесуални действия в електронна форма, както и да посочват и начините на заплащането им по електронен път. Всички адвокати са длъжни до 6 месеца да се регистрират в ЕПЕП

С измененията в ГПК се прави и промяна в Закона за адвокатурата, с която на всички адвокати се дават 6 месеца, за да се регистрират в ЕПЕП и в информационна система за сигурно електронно връчване. Ето как е формулирано задължението в нов чл. 50а от ЗА: „Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз е длъжен да се регистрира и да поддържа профил в Единния портал за електронно правосъдие по чл. 360в от Закона за съдебната власт и в информационна система за сигурно електронно връчване по чл. 20, т. 1, буква „а“ от Закона за електронното управление“.

А в проекта е предвидено влизането в сила на тази разпоредба да стане 6 месеца след приемането на измененията в ГПК.

Това задължение се вмениява на адвокатите, тъй като се предлага изцяло нова концепция за това как се извършва връчване на адвокат по ГПК. Вместо познатото правило на чл. 51 ГПК за връчване в кантората, проектът предвижда, че то „се извършва чрез единния портал за електронно правосъдие“. Т.е. това е единственият начин съдът да изпраща съобщения и книжа на адвокатите.

Законопроектът не урежда какви ще са последиците, ако адвокат не е изпълнил задължението си да регистрира профил в ЕПЕП. Посочва се само, че Висшият адвокатски съвет уведомява Висшия съдебен съвет за избраните от адвокатите електронни адреси за връчване.

До 40 дни адвокатска „ваканция“ без връчване

Заради новата концепция за изцяло електронно връчване на адвокатите, проектът (чл. 51, ал. 2) урежда и своеобразна ваканция – период, през който те могат да не получават призовки и съобщения. Предвидено е, че до 40 дни в годината, всеки адвокат може да заяви, че няма да приема съобщения.

Разпоредбата гласи: „Адвокатът може да заяви по електронен път в единния портал за електронно правосъдие, че отсъства и не приема съобщения за определени периоди от време, които общо не могат да бъдат по-дълги от 40 дни в рамките на една календарна година. Съобщенията, връчени в заявения период на отсъствие, се смятат връчени в първия ден след края му“.

Адвокатите не са единствените, на които призовки, съобщения и книжа ще се връчват само електронно. Така ще общуват със съда и всички нотариуси и частни съдебни изпълнители. Както и всички кредитни и финансови институции, включително тези, които извършват събиране на вземания срещу потребители, застрахователни и презастрахователни дружества и търговци, които извършват доставка на енергия, газ или предоставяне на пощенски, електронни съобщителни или водоснабдителни и канализационни услуги. Само електронно ще се връчва и на държавните учреждения и на общините. За гражданите се запазва правилото, че съобщението се връчва на адреса, който е посочен по делото. Но ако са избрали електронен адрес в ЕПЕП или квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща, ще получат съобщения на тях. Ако пък просто са посочили електронна поща, съдът ще предпочете нея, преди да пристъпи към изпращане на съобщенията на хартия. Само при невъзможност за изпращане на книгата на електронен адрес, ще се връчва на настоящ, или при липса на такъв – на постоянния адрес.

Освен това се въвежда и правило, че извършиш ли процесуално действие в ЕПЕП, се съгласяваш по това производство да приемаш всички електронни изявления, съобщения, призовки и книжа пред всички инстанции до приключването му (нов чл. 38а, ал. 3).

Кога е-съобщение от съда се счита за получено

Един от важните въпроси, когато става въпрос за електронно връчване, е как се удостоверява извършването му и кога съобщението се счита за получено.

Проектът предлага различно разрешение според това дали съобщението е връчено чрез ЕПЕП или по имейл. Когато връчването става чрез Единния портал за електронно правосъдие, съобщението се смята за получено в деня на изтеглянето му от адресата. А ако страната не го изтегли до една седмица след изпращането му, то „се смята за връчено, считано от деня, следващ изтичането на седем дни от изпращане на съобщението“ (чл. 41а).

Когато то е изпратено на адрес за електронна препоръчана поща, се въвежда следното правило: „Денят на изпращането на съобщението се счита за деня на постъпване на съобщението в информационната система на страната до доказване на противното. Страната следва да потвърди получаване на съобщението в 7-дневен срок от получаването му в посочената информационна система. Съобщенията се считат за връчени от датата на изпращане на потвърждението от страната“. Връчването чрез ЕПЕП се удостоверява „с копие от електронния запис от информационната система на портала, подпечатано с квалифициран електронен печат на съда, и с удостоверено време с квалифицирано удостоверение за време“. Това чрез препоръчана е-поща – „с електронните записи за връчването, създадени от квалифицирания доставчик на удостоверителни услуги“, а по имейл – „чрез електронния запис за изпращането или потвърждението за получаване“. Възможността за електронна комуникация със съда, може да спаси от просрочие, защото чрез нея се постига своеобразно удължаване на работното време. Причината за това е, че се предвижда правилото на чл. 62 ГПК, че ако трябва да се извърши действие или да се представи нещо в съда, срокът изтича с приключването на работното му време, няма да важи, ако това бъде направено по електронен път.

Що е то процесуално действие в електронна форма

Законопроектът на Министерството на правосъдието дава следното определение за процесуални действия в електронна форма (в нов чл. 102а): Те „са налице, когато чрез тях се упражняват процесуални права, при което се използват устройства за електронна обработка, включително съхраняване на информацията, като упражняването на правата изцяло се осъществява чрез използването на проводник, радиовълни, оптически или други електромагнитни средства“. И регламентира, че съдът издава актовете си и извършва всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма, освен ако поради естеството им или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин. Издаденият в е-форма акт на съда може да се възпроизвежда в документ на хартиен носител, който ще има значението на официален препис, след заверка от служител, овластен от ръководителя на съответния съд.

Освен това съдилищата се задължават да приемат процесуални действия в електронна форма. И не могат да ги отказват, ако са спазени изискванията на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги или когато изявленията са подписани с квалифициран електронен подпис, когато законът изисква саморъчен подпис за валидността им.

Освен това съдът трябва предварително да информира страната за техническите стъпки по създаването на изявлението, как може да получи достъп до електронното дело, как се установяват и отстраняват грешки при въвеждането на информация преди да бъде подадено и как се получават възпроизведени на хартиен носител копия и преписи от е-делото.

Когато страна извършва процесуални действия по електронен път, тя трябва да получи автоматично генерирано потвърждение. В него трябва да има регистрационен номер, име на адресата, време на получаване на входящия електронен документ и информация за достъп до него и до всички приложени към него документи. Това потвърждение се изпраща на електронния адрес на страната.

За идентификацията на подаващите електронни изявления до съда в проекта е предвидено, че „се извършва по реда на Закона за електронната идентификация, посредством удостоверителна услуга за електронна идентификация, предоставяна от квалифициран доставчик на удостоверителни услуги и вписана в доверителния списък на Комисията за регулиране на съобщенията по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 или чрез уведомена схема за електронна идентификация по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014“. Когато се изисква подпис и писмена форма – се подписват с квалифициран електронен подпис. Към електронните заявления не се представят преписи за другата страна. Ако някой иска да получава всички книжа на хартия, ще плати такса на брой страници. Пълномощните по делата се сканират, а ако упълномощаването е станало в електронна форма, ще трябва да е подписано с КЕП и „по начин, позволяващ удостоверяване на времето на подписване на пълномощното с точност до година, дата, час, минута и секунда с квалифицирано удостоверение за време“.

Освен това се предвижда електронно да могат да се издават заповеди за изпълнение и изпълнителни листове.

Електронно съобщение за извършено престъпление и е-внасяне на обвинителен акт

С измененията в ГПК се правят и такива в Наказателно-процесуалния кодекс. С тях се предвижда, че по наказателни дела съдът изготвя актовете си в Единната информационна система на съдилищата. Регламентира се, че обвинителните актове, тжбите и постановленията с предложение за освобождаване от наказателна отговорност по чл. 78а НК може да се внасят през ЕПЕП.

За първи път в българския наказателен процес се урежда и възможността съобщение за извършено престъпление да бъде изпратено по електронен път (в чл. 209 НПК). Изискването е да е „подписано с квалифициран електронен подпис при спазване на изискванията на закона“.

В проекта е предвидена и възможност връчването на призовки, съобщения и книжа на обвиняем и на защитник да се извършва по електронен път с тяхно съгласие, когато са посочили електронни адреси. По електронен път при съгласие ще се връчва и на частен тжжител, частен обвинител, граждански ищец, граждански ответник и на техните повереници, както и на свидетели, вещи лица, преводачи и тълковници.

В НПК се предвижда още, че по делата срещу постановено задържане под стража в досъдебното производство „при обявено извънредно положение, военно положение, бедствие, епидемия, други форсмажорни обстоятелства или при изразено писмено съгласие на обвиняемия и неговия защитник, обвиняемият може да участва в делото и чрез видеоконференция, като в тези случаи самоличността му се удостоверява от началника на затвора или началника на ареста или техен представител“. Същите са условията и за участие чрез видеоконференция при контрол на мярката за неотклонение в съдебната фаза на процеса.

Предлага се и промяна в Закона за здравето по отношение на делата за принудително настаняване и лечение. За тях също се дава възможност лицето, чието принудително настаняване се иска, при извънредно или военно положение, бедствие, епидемия или други форсмажорни обстоятелства, да може участва в делото чрез видеоконференция. В мотивите се посочва: „Преждеждането на лица, които са на стационарно лечение, е свързано с тяхното транспортиране от лечебното заведение до съда, за което следва да се осигури специализиран транспорт и отделят санитарни. Голям брой от лицата са във фаза на обостряне, като представляват потенциална опасност не само за лекарите психиатри, но и за трети лица при контактите си с тях“.

Мениджър

✓ Онлайн търговията бележи рекорден годишен ръст

Търговията през интернет се е увеличила с 54% на годишна база, показват данните на Националния статистически институт към края на септември.

Това е 7-ми пореден месец, в който онлайн покупките отбелязват постоянно повишаващ се годишен ръст, а това е знак за трайна промяна в потребителските навици за пазаруване. За сравнение, през април годишният растеж на онлайн търговията беше „само“ 12% на годишна база, като постепенно в рамките на годината тя се увеличаваше все по-прогресивно.

Онлайн пазаруването е единственият сектор на търговията, който отбелязва подобна позитивна динамика. Увеличение има и при други сектори, като например търговията на дребно в неспециализирани магазини (годишен ръст от 6%) и търговията на дребно с битова техника (4%), но в много по-малки размери.

Като цяло търговията на дребно (без търговията с автомобили и мотоциклети) се понижава с 6,7% на годишна база към края на 9тия месец. Има известно подобрение на средата, след като през първите месеци от пандемията от COVID-19 търговията у нас се срива 20% през април и май, с 18% през юни юли.

През септември най-голям е бил спадът в търговията с дрехи и обувки – там регистрираното понижение е 15%. Очевидно голяма част от тези сделки са се пренасочили именно към онлайн пазаруването. Спад с 15% има и при търговията на дребно с автомобилни горива и с 10% при търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия.

✓ Даниел Грос: Европа ще е големият губещ от двойната криза

България има голям потенциал в цифровия сектор и в киберсигурността. Имате много квалифицирани кадри и именно чрез тези сектори може да се създава конкурентно предимство. Това заяви почетният член на Центъра за европейски политически изследвания Даниел Грос в рамките на заключителното издание от онлайн поредицата на Годишната конференция на Bloomberg TV Bulgaria. То се проведе на 5 ноември и се излъчи на живо в сайта и социалните мрежи на единствената бизнес телевизия у нас.

Грос прогнозира, че през 2021 година ще има значително икономическо възстановяване, но двигателите на растежа ще бъдат САЩ и Китай, а Европа ще е най-силно засегната от сегашната криза.

„Най-големият риск за глобалната икономика е съперничеството между САЩ и Китай. Китай навакса в много отношения и това е основният проблем не само за глобалната икономика, но и за глобалната политика“, заяви Даниел Грос.

По думите му основният въпрос в момента е дали правителствата трябва да предприемат много по-мощни мерки, за да стимулират икономиката. Според него няма логика фискалната и паричната политика да става по-експанзионистична заради спада на производителността на икономиката, защото въпреки че се увеличава покупателната способност на хората, ако те не могат да пътуват или да посещават ресторанти, в това няма смисъл.

„Тези отрасли ще изпаднат в криза и БВП на страната ще се понижи повече, отколкото ако подпомогнете хората. Ето защо смятам, че правителствата трябва да разберат кои браншове все още са в рецесия, да опитат да помогнат на служителите, заети в тях, а не самите компании. И да не се опитват просто да повишат общото търсене. Това беше полезна мярка при предходната рецесия и може да се окаже полезно и след 1-2 години. Но не и сега“, коментира Даниел Грос в разговор с модератора Вероника Денизова, журналист от Bloomberg TV Bulgaria

По отношение на политиките на централните банки в световен мащаб почетният член на Центъра за европейски политически изследвания обясни, че в краткосрочен план банките не могат да се откажат от политиките, които прилагат, но трябва да бъдат внимателни в сегашната ситуация.

„Станахме свидетели на невиджана до сега фискална експанзия. Инфлацията може да започне да се ускорява до няколко години, защото правителствата наляха толкова ликвидност, че това ще е неизбежно“, заяви участникът в онлайн изданието на Годишната конференция на Bloomberg TV Bulgaria.

Според Грос това, което трябва да запомним от тази криза е, че могат да се случат неочаквани събития, а следващият шок може да дойде във всеки момент.

„Невъзможно е да си представим какъв ще е следващият шок, но знаем, че трябва да очакваме неочакваното. Миналата година чакахме финансова криза, а сега се борим с пандемия, затова бизнесът трябва да се управлява така, че да има

място за маневри, а правителствата да имат ниски нива на дълг, за да могат да реагират. Съветът ми е бъдете подготвени“, каза още Даниел Грос.

✓ **Франция с по-ниска икономическа активност след новия локдаун**

През ноември икономическата активност на Франция е с 12% по-ниска от нормалната, след като страната влезе за втори път през настоящата година в режим на локдаун заради коронавируса, съобщи в понеделник Френската централна банка, информират Ройтерс и Блумбърг.

Правителството наложи новото затваряне на страната на 30-ти октомври, за да възпрепятства нарастването на случаите на Covid-19, въпреки че този път ограниченията са по-меки спрямо въведените през пролетта, за да се ограничи негативното има влияние върху втората по големина икономика в еврозоната.

"Сега икономическото свиване е три пъти по-слабо, отколкото при пролетната национална карантина. Това показва, че сме се научили да работим колективно, като същевременно защитаваме работещите", заяви в интервю за френското радио RTL управителят на централната банка Франсоа Вилерой де Гало. Според настоящите прогнози целогодишната икономическа активност ще спадне с между 9% и 10%, разкри той, но добави, че "по-точни" оценки от страна на Френската централна банка трябва да се очакват в средата на декември.

Френската централна банка заяви, че се очаква икономическата активност да се свие с 12% спрямо нейните нормални нива в резултат на новия локдаун, което е доста по-лошо от спада с 4% през октомври, но и далеч по-добре от срива с 31%, отчетен през април по време на една от най-строгите национални карантини в рамките на Европа. Тази оценка на централната банка се базира на нейното ежемесечно проучване сред 8500 бизнес лидери, проведено между 28-и октомври и 4-ти ноември, като 90% от отговорите на анкетирания са били дадени след началото на новата национална карантина.

Според същото проучване услугите, изискващи директен контакт с клиенти, се очаква да бъдат най-силно засегнати от втория за годината локдаун, като с наблюдава активност, която е с цели 40% по-ниска в търговията на едро и на дребно, в транспорта, хотелиерството и в ресторантьорския бизнес.

Междувременно се очаква бизнесът в промишленост да отбележи по-скромна загуба от 7% спрямо нормалните нива, а строителството да се сви с 8%, посочва още Френската централна банка.

Проучването се потвърждава от картината, очертана след новата блокада, имайки предвид различни косвени данни, вариращи от трафик задръстванията до използването на електроенергия, които показват, че на този етап икономиката се държи по-добре, отколкото при първия локдаун през пролетта. Това означава, че сега по улиците има много повече хора, а бизнесът този път остава отворен в по-голямата си част в сравнение с март и април, когато френските мегаполиси представляваха "призрачни" градове.

✓ **Вносът на услуги в Китай ще достигне 2,5 трилиона долара в следващите 5 години**

Стойността на вноса на услуги в Китай се очаква да достигне 2,5 трилиона долара през следващите пет години, осигурявайки широк и стабилен пазар за глобалните индустриални вериги и вериги за доставки. Това ще представлява над 10% от световния пазар, посочи Чън Чундзян, генерален директор на отдела за търговия с услуги и в Министерството на търговията, цитиран от Радио Китай.

Прогнозите са изходящите пътувания да бъдат за 1 трилион долара. Вносът на дигитални услуги, които включват такси за използване на интелектуална собственост, телекомуникации, компютри, информация, финансови и застрахователни услуги, както и други бизнеси, се очаква да надхвърлят 1,3 трилиона долара, заяви Чън на пресконференция в рамките на провеждащото се в Шанхай трето Международно изложение за внос в Китай.

По-рано, при откриването на експото китайският председател Си Дзинпин съобщи, че страната ще въведе отрицателен списък за трансгранична търговия с услуги и ще продължи да подобрява своята бизнес среда. Търговията с услуги обхваща, наред с други сектори, комуникациите, транспорта на хора, строителството и свързаното с него инженерство, финанси, развлечения, култура и спорт, туризъм, образование и околна среда.

"Въпреки че пандемията от COVID-19 създаде сериозни предизвикателства пред икономическата глобализация, в момента сме свидетели на нов кръг от научната революция и индустриална трансформация, който ще тласне възхода на дигиталните технологии, ще насърчи задълбоченото интегриране на индустриите и ще проправи пътя за процъфтяване на икономиката на услугите. В тази връзка, китайското правителство ще облекчи ограниченията за чуждестранно участие в телекомуникационните услуги с добавена стойност, търговските услуги и транспорта, за да активизира модерната индустрия на услугите", заяви Чън Чундзян.

Тъй като Китай ускорява темповете на формиране на нов модел на развитие, доминиран от т.нар. двойна циркулация, в който вътрешният и международните пазари се допълват, председателят на базирания в Пекин Китайски съвет за насърчаване на международната търговия Гао Ян казва, че страната разполага с повече пространство за по-нататъшни усилия за облекчаване на пазарния достъп за индустрията на услугите, разширяване вноса на висококачествени услуги и ползи за света, като същевременно задоволява търсенето у дома.

Към днешна дата Китай е установил връзки в търговията с услуги с повече от 200 държави и е създал механизми за сътрудничество в търговията с услуги с 14 държави, включително Бразилия, Аржентина, Великобритания, Германия, Индия, Япония и Сингапур. Вносът на услуги от тези 14 партньори възлиза на 448,8 млрд. долара между 2017 и 2019 г., със среден годишен ръст от 8,4%, което е значително по-високо от средния годишен темп на растеж на общия внос на услуги от 3,5% за същия период.

„С по-нататъшното отваряне и силен фокус на Китай върху търговията с услуги, ние сме поуверени, че пътят за растеж и развитие на страната ще продължи“, казва Кийт Грифитс, президент и главен дизайнер на Aedas, една от най-големите компании за архитектурен дизайн в света по приходи от продажби.

Форест Цао, генерален мениджър на шанхайския клон на Pacific International Lines, голям доставчик на логистични услуги от Сингапур, посочва, че вижда значителен потенциал за бъдещо развитие в търговията с услуги в страната. "Освен да отговори на търсенето на китайски износители за презокеански корабни курсове, компанията планира инвестиции в бизнеса си на брега, включително складове и товарни влакове, поддържащи съоръжения в Цинджоу, Гуансиджуанския автономен район, и в Сиан, провинция Шанси, през следващите пет години", добавя Цао.

За да се справи с бързото развитие на търговията с технологии, Министерството на търговията ще работи в тясно сътрудничество с други правителствени ведомства, за да ускори промените в каталога на технологиите, забранени или ограничени за износ.

"В допълнение към запазването на необходимите технически компоненти, свързани с националната и екологичната сигурност, ролята на регулирането на пазара ще бъде по-видна. Техническите проекти, които са забранени или ограничени от внос, ще бъдат компресирани, за да се създаде по-добра среда за свободен трансграничен технологичен поток", казва още Чън Чундзян.

✓ **Водородът - горивото на бъдещето или поредният инвестиционен балон?**

Чували сме го и преди – водородът е бъдещето на енергетиката. Каква друга причина би имал Европейският съюз, като част от своята „Зелена сделка“, да инвестира 470 млрд. евро във водородна инфраструктура? Защо Китай, Япония и Южна Корея също залагат на водорода, пита Андреас Клуц в коментар за Блумбърг.

Ентузиазмът по отношение на водорода се дължи на една проста причина – независимо дали той се използва за хранването на автомобили с горивни клетки или като гориво за отопление, той отделя оставя след себе си само чиста вода, без да отделя никакви замърсители. Иначе казано, ако заменим изкопаемите горива с водород, ние ще забавим значително глобалното затопляне. Това обяснява световната надпревара за доминация в редица сектори на зараждащия се водороден пазар, който някои банки смятат, че ще бъде на стойност трилиони долар през 2050 г.

Възможно е обаче този оптимизъм да е признак за поредният балон, като тези, които се спухаха през 80-те години и в началото на новото хилядолетие заедно с Дот-ком балон. Може би водородът е горивото на бъдещето... и винаги ще си остане такова.

Пред масовизацията на водородните решения има редица проблеми. Да, водорът е най-разпространеният елемент във вселената, но той не се среща в чистата си форма на Земята. Така че той трябва да бъде добиван чрез различни методи. Един от най-популярните подходи е чрез електролиза на вода. При този процес с помощта на електричество водната молекула (H₂O) се разделя на компонентите ѝ - кислород и водород. Произведеният по този начин водород обаче може да се счете за „зелен“ само ако електричеството, използвано в процеса, идва от възобновяеми източници. В противен случай се губи основната силна страна на водорода.

Този процес оскъпява „зеления водород“ в сравнение с изкопаемите горива, а и с водорода, който се придобива по по-неетични спрямо природата начини. Според BloombergNEF, технологичното развитие през идните години ще доведе до значителен спад на цената на производството на водород чрез електролиза. Въпреки това водородът е труден за пренасяне и складиране. Ако не е комбиниран с други химикали, той трябва да бъде компресиран до налягане от 700 атмосфери или да бъде замразен при минус 253 градуса по целзий. Освен това, водородът е взривоопасен.

Тези недостатъци на практика дисквалифицират приложението на водорода в сферите, където той е най-често спряган за алтернатива – като гориво за автомобили, автобуси и камиони. В почти всяко отношение водородните горивни клетки се представят по-зле от другата зелена алтернатива – електрическите автомобили на батерии.

За начало, електрическите автомобили са два пъти по-енергийно ефективни от водородните. Ако една електрическа кола превръща 86% от енергията, създадена от възобновяемите източници, в преминато разстояние, то водородните автомобили оползотворяват само 45% от енергията. Освен това, автомобилите с водородни горивни клетки съдържат повече части и са по-скъпи за поддръжка, отколкото тези с батерии. Освен това, те не могат да бъдат зареждани вкъщи, подобно на електрическите коли.

Това са лоши новини за Toyota, Hyundai и Honda, които инвестират сериозни суми във водородната технология.

Основателят на BloombergNEF Майкъл Лиебрейх смята, че единственото добро приложение на водорода е в авиацията и в морския превоз, където високата енергийна плътност на водорода му дава предимство спрямо батериите. Батериите, нужни за задвижването на самолет от единия край на света до другия биха били твърде големи и тежки.

Водородът също така не е особено ефективен при домашното отопление. По-лесно е да бъде използвано зелено електричество, което също така може да бъде преобразувано и за охлаждане. При повечето индустриални употреби водородът не може да се мери с електричеството.

От казаното дотук можем да заключим, че дългосрочното решение на проблема с глобалното затопляне идва от пълната електрификация, стига електричеството да идва от възобновяемите източници. Това обаче е проблем, защото ние не можем да разчитаме само на електричеството. Слънчевата и вятърната енергия не са достатъчно надеждни, за да могат да гарантират непрекъснат приток от електричество.

Така на преден план излиза най-доброто приложение на водорода. Той може да бъде използван като гориво, което да хранва електрическите мрежи, когато възобновяемите източници не осигуряват необходимите мощности. Това е една сфера, в която водородът е най-добрият вариант, дори надминавайки ядрената енергия.

Можем да произвеждаме водород чрез електролиза на вода когато имаме излишък от слънчева или вятърна енергия. Според Лиебрех създаденият по този начин водород може да бъде складиран в подземни помещения в близост до

централните възли на електропреносните мрежи, където да влиза в употреба, когато другите източници не покриват енергийните ни нужди. Това превръща водорода в междинната технология, която да ни помогне в осъществяването на проекта за световна декарбонизация.

Иначе казано, макар че някои от днешните инвестиции във водородните технологии няма да се отплатят, други ще постигнат огромни резултати. И тези резултати ще помогнат за спасяването на нашата планета.

✓ Оптимизъм на световните борси след победата на Байдън

Европейските акции записаха повишения в ранната търговия в понеделник и са на път да завършат сесията при най-високите си нива от близо месец, след като победата на Джо Байдън на президентските избори в САЩ вдъхна нови надежди за подобряване на отношенията между Вашингтон и европейските му съюзници, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете ръст от 5,38 пункта, или 1,47%, до 371,78 пункта. От началото на месеца бенчмаркът е напреднал с около 9% и е на път да регистрира най-доброто си месечно представяне за 2020 г. Автомобилният подиндекс SXAP се повиши с 2,14% до най-високото си ниво от януари насам, докато туристическият SXTP напредна с 2,27% до петмесечен връх.

Немският бенчмарк DAX се повиши с 234,3 пункта, или 1,88%, до 12 714,32 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 напредна със 79,28 пункта, или 1,34%, до 5 989,3 пункта. Френският показател CAC 40 регистрира ръст от 77,58 пункта, или 1,56%, до 5 038,46 пункта.

„С Байдън в Белия дом, отношенията на САЩ с ключовите им търговски партньори вероятно ще се подобрят“, коментира Милан Куткович от Axi.

„Преговорите за нов пакет от стимули в САЩ вероятно ще бъдат подновени скоро, като същевременно с това Европейската централна банка може да обяви нови мерки още през декември“, добавя той.

Пазарите бяха подкрепени и от данните за германския износ. За месец септември износът на Германия нарасна с 2,3% спрямо август, когато се повиши с 2,9%. Това е пети пореден месец на ръст на износа на Германия. Вносът обаче се сви с 0,1% през септември спрямо предходния месец, когато бе отчетен ръст от 5,8%

„Експортът и промишленото производство могат да предпазят германската икономика от нова рецесия през последното тримесечие на годината, след като страната отново въведе строги мерки срещу разпространението на коронавируса“, коментира Карстен Бжески от ING.

Междувременно акциите на германският производител на чипове Infineon поскъпнаха с 1,57%, след като компанията съобщи, че очаква 23% ръст на приходите за следващата фискална година.

Ръст в предборсовата търговия на Уолстрийт, силни резултати за последната седмица

Фючърсите на индекса Dow Jones се повишиха рязко преди старта на днешната търговия на Уолстрийт, след като през уикенда стана ясно, че Джо Байдън е спечелил президентските избори в САЩ, пише Си Ен Би Си. Ръст отчетоха фючърсите на индексите S&P 500 и Nasdaq.

В последната сесия за миналата седмица обаче трите индекса записаха смесени резултати.

В петък промишленият индекс Dow Jones завърши сесията със спад от 66,78 пункта, или 0,24%, до 28 323,4 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 се понижи с 1,01 пункта, или 0,03%, до 3 509,44 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 4,3% пункта, или 0,04%, до 11 895,23 пункта.

Енергийният и финансовият сектор в S&P 500 се представиха най-лошо, записвайки спад от 2,1% и 0,8%. За спадът на Dow допринесе поевтиняването на акциите на UnitedHealth с 1,95%.

Бурната изборна седмица не разклати Уолстрийт, като основните борсови индекси записаха най-доброто си седмично представяне от месец април насам. За седмицата S&P 500 и Nasdaq напреднаха съответно с 7,3% и 9%, докато Dow се повиши с 6,9%. Това е най-големият ръст за S&P 500 през изборна седмица от 1932 г. насам.

Междувременно от министерството на труда на САЩ съобщи, че безработицата е паднала до 6,9% през октомври спрямо 7,9% през септември. Анализаторите, анкетирани от Dow Jones, очакваха спад до 7,7%. Същевременно с това американската икономика е добавила 638 хил. работните места извън селското стопанство, докато очакванията бяха за ръст от 580 хил.

„Последният доклад за работните места показва, че американската икономика се е възстановява бързо от затварянето заради коронавируса през пролетта, като безработицата вече е под 7%“, коментира Тони Бедикан от Citizens.

Оптимизъм в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха повишения в понеделник на фона на победата на Джо Байдън на изборите в САЩ, пише Маркетюч.

Отказът на президента Доналд Тръмп да признае поражението си и заведените от неговият екип дела срещу изборни измами обаче продължават да създават несигурност на пазарите.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 514,61 пункта, или 2,12%, до 24 839,84 пункта.

Южнокорейският показател Kospi записа ръст от 30,7 пункта, или 1,27%, до 2 447,2 пункта, докато в Австралия бенчмаркът ASX 200 напредна със 108,6 пункта, или 1,75%, до 6 298,8 пункта.

Пазарите бяха подкрепени и от данните за износа на Китай. През месец октомври китайският експорт е нараснал с 11,4% на годишна база до 237,2 млрд. долара, след като през септември бе отчетен ръст от 9,9%. Вносът се е увеличил с 4,7% на годишна база до 178,7 млрд. долара, след като предходният месец бе отчетен ръст от 13,2%. Същевременно с това много експерти се надяват президентството на Байдън да доведе до намаляване на напрежението между Вашингтон и Пекин.

На този фон в континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете ръст от 61,57 пункта, или 1,86%, до 3 373,73 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite се повиши с 51,36 пункта, или 2,25%, до 2 333,46 пункта. Хонконгският показател Hang Seng напредна с 303,2 пункта, или 1,18%, до 626 016,17 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха смесени резултати в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 32 пункта, или 0,08%, до 424,62 пункта. BGBX40 се понижи 0,06 пункта, или 0,06%, до 97,52 пункта. BGTR30 остана почти без промяна при ниво от 483,28 пункта. BGREIT напредна с 0,30 пункта, или 0,23%, до 132,86 пункта.

Cross.bg

✓ Кабинетът гласи такса "достъп" и поскъпване на водата

Новият закон за ВиК услугите в България тръгва с фалстарт. Проектът, пуснат в края на миналия месец за обществено обсъждане, е пълен със скандални предложения, които ще доведат до поскъпване на питейната вода, до "многокомпонентно" формиране на цената и до непрозрачни сметки, подобни на тези за парното. За това алармираха в свое обширна позиция експертите на гражданската платформа "Изправисе.БГ". Остри критики отправи и националният омбудсман Диана Ковачева в своето становище.

Най-фрапиращо в проектозакона е въвеждането на нова такса - за достъп. Това означава, че дори да не е използвал и капка вода, абонатът ще плаща всеки месец определена сума. Към фиксираната компонента - таксата за достъп, ще се добавя цената за реално потребените количества вода. Всяко ВиК ще може да си определя размера на тази такса, без да се съобразява с т. нар. социална поносимост - т.е. с доходите на абонатите, се посочва в становището на гражданската платформа по проекта.

Друг много опасен дефект на проектозакона е, че не разрешава проблема с отпускането на "водни помощи" за по-бедните домакинства - никъде няма определение за „уязвим потребител“, коментира председателят на Изправисе.БГ Мая Манолова. В проекта само се споменава, че темата за социално слабите ще е предмет на бъдеща наредба.

Скандално е също, че авторите на закона не са предвидили задължение за ВиК предприятията да публикуват т.нар. "общи условия" - правната рамка, която урежда отношенията на доставчика на обществена услуга с неговите абонати. Безобразие е общите условия да са тайна, възмушават се експертите на гражданската платформа.

Друга неприятна "новина", която управляващите готвят, е, че който не може да си плаща сметките, ще бъде предаван в ръцете на колектор или на съдебен изпълнител, а "кранчето" ще му бъде върнато, т.е. ще му спират водата.

Премиерът Борисов трябва да оттегли незабавно проектозакона и да уволни всички, участвали в написването му, смята Мая Манолова, която днес дава специална пресконференция, за да коментира темата.

ОЩЕ КРИТИКИ:

- Голямата юридическа въпросителна е защо за промишлените потребители ще има индивидуални договори, за битовите няма да има, а за търговци, бюджетни предприятия и други не е ясно дали ще има.

- Общите условия или следва да са публично известни и или да се публикуват, или са към договорите.

- Ще бъде създадена Комисия за регулиране на ВиК-услугите - тричленка, чийто състав ще се избира от Народното събрание, т.е. от мнозинството. Излиза, че двама или трима души ще решават колко ще струва водата.

- В закона не пише колко ще струва на гражданите издръжката на тази комисия.

- Комисията, уж независим орган, ще приема наредбите за цените и показателите за ВиК-услугите, а след това тези цени ще се одобряват от Министерския съвет. Това е административно-правен абсурд.

- Законът ще предизвика хаос в етажните собствениости и сметките, защото предвижда 24 месеца след влизането му в сила хората да монтират индивидуални водомери и топломери за дистанционно отчитане. Ще могат ли ВиК-операторите дистанционно да отчитат данните на топлофикационните дружества на абоната и обратно, остава загадка.

- Не се решава проблемът с така нареченото „общо потребление“, в това число и със справедливото преразпределение на ползваните количества между потребителите в една етажна собственост, категорична е Манолова.

В своето становище по проекта омбудсманът Диана Ковачева обръща внимание, че правата и интересите на потребителите не са добре защитени. Например показателите за качеството на предоставяне на услугите, които в момента са 15, в проекта са сведени до шест. Обществената защитничка също коментира, че в закона липсва определение за „уязвими потребители“ и остава неуреден въпросът с определянето и администрирането на водните помощи за социално слабите, обещаващи от години.

Няма и законови гаранции за повишаване на контрола по изпълнението на инвестициите на ВиК дружествата, пише Ковачева, като изтъква, че не е отчетено предложението ѝ да се предвиди процедура за прилагане на по-ниска цена, когато качеството на водата се отклонява съществено от нормите - когато е кална, мътна, с плуващи частици и т.н. Трябва да се предвидят обезщетения за потребителите при некачествена ВиК услуга, категорична е обществената защитничка.

Доц. Ковачева открива неяснота и в начина на определяне на тавана на социална поносимост на цената на ВиК услугите. Предвидено е, че цената, определена на база минимално месечно потребление на вода от 2,8 куб. м на едно лице, не бива да надхвърля 2,5 % от средния месечен доход на домакинство в съответната административна област. Но не е ясно каква статистика ще се използва за определяне на средния месечен доход.

Вменен е ангажимент на ВиК оператора да изгради и поддържа система за дистанционно отчитане на водомерите, като водомерите за топла вода следва да могат да се отчитат дистанционно и от фирмите за дялово разпределение.

„Към момента не става ясно как ВиК операторите и фирмите за дялово разпределение ще имат възможност за дистанционен отчет, тъй като използват различен софтуер за отчитане на данните, нещо което се посочва досега като проблем за дистанционното отчитане“, пише доц. Ковачева.

Не е предвидено общите условия да се одобряват от Комисията за регулиране на ВиК услугите, което според омбудсмана е съществен пропуск. Това елиминира и контролната роля на Комисията за защита на потребителите, която и трябвало да може да прави проверки за наличие на неравноправни клаузи в общите условия.

ВиК операторът да се снабди със заповед за изпълнение на парично задължение - независимо от неговия размер, но според до. Ковачева преди това трябва да са изчерпани възможностите за доброволно уреждане на проблема - изпращане на покана за доброволно изпълнение, в която изрично да бъде посочен срок за плащане на задължението и абонатът да бъде предупреден, че ако не погаси дължимото, ще последва принудително събиране на сумата.

Срокът за мнения и забележки по проектозакона изтича на 25 ноември.

✓ Проучване: Здравеопазване, корупция и доходи са основните проблеми на държавата

В социологическото изследване на политическите и електорални нагласи, проведено през месец октомври 2020 г. от институт „Репо“, един от отворените въпроси, зададен на респондентите, е следния: „Според Вас, кои са трите най-наболели проблеми в държавата?“.

Над 90% (92,5%) от изследваните лица изразяват мнение по него, като посочват конкретен проблем/и. Очертават се четири водещи проблема в българското общество към настоящия момент: здравеопазване (36,5%), корупция (35,8%), ниските доходи (28,7%) и безработица (26,1%). След тях се нареждат проблемите в образованието (18,3%), ковид кризата (11,6%), икономическото развитие (11,5%), ниските пенсии (9,7%), бедността (8,5%), съдебната система (7,9%), адекватността на социалната политика (6,9%), лошото (в т.ч. некадърно и непрозрачно) управление и бездействието на държавните институции (6,6%), нарастващата престъпност (5,6%), високите цени на храни, лекарства и други стоки от първа необходимост (5,4%), демографската криза (4,2%) и свързана с нея емиграция преди всичко на млади хора (4,1%). Действителният дял на недоволните от здравеопазването реално е още по-голям, тъй като част от посочилите ковид кризата като най-наболял проблем, всъщност имат предвид негативните последиците от пандемията върху здравната система.



Корупцията, подобно на кризата в здравната сфера, се оказва с почти същите сериозни измерения. На трето място се нареждат най-общо икономическите проблеми, които са проникнали дълбоко в тъканта на българското общество в редица различни форми - ниски доходи, бедност, високи цени, безработица, икономическо развитие, ниски пенсии. Очевидно е, че комбинацията от трите най-наболели проблема - здравеопазване, корупция и икономическо развитие, изправя страната (включително сегашното и следващото управление) пред тежки изпитания, които изискват взимане на кардинални политически и експертни мерки с цел стабилизиране на държавата.

✓ Пашинян и Алиев подписаха за примирие в Нагорни Карабах с посредничеството на Путин

Арменският премиер Никол Пашинян заяви, че е подписал споразумение с президентите на Русия и Азербайджан Владимир Путин и Илхам Алиев за прекратяване на бойните действия в Нагорни Карабах.

Според съобщението, публикувано във Фейсбук страницата на премиера, текстът на документа е "невероятно болезнен за мен лично и за нашия народ". Пашинян пояснява, че е взел решението на базата на задълбочен анализ на военната ситуация и оценките на хората, които са запознати в най-голяма степен с нея. Той определя тази стъпка като най-добрата

при дадените обстоятелства и отбелязва, че прекратяването на бойните действия не е победа, но не е и поражение. Арменският премиер съобщава още, че в следващите дни ще направи обръщение към народа.

Малко по-късно протестиращи нахлуха в сграда на правителството в столицата Ереван, съобщава ТАСС. Според агенцията хората трошат вратите на кабинетите, има и изпочупени мебели. В същото време на площада пред зданието са се събрали няколко хиляди души. Чува се и призови недоволните да се отправят към резиденцията на премиера. Някои от недоволните нахлуха и в заседателната зала на парламента.

Според руския президент Владимир Путин договореностите ще създадат условия за дългосрочно и пълно решаване на кризата в Нагорни Карабах в интерес и на двата народа. Путин обясни какви са условията в документа, като посочи, че в района ще бъдат изпратени руски миротворци:

"Разселените лица и бежанците ще се върнат на територията на Нагорни Карабах и прилежащите райони под контрола на Върховния комисар на ООН по бежанците. Ще има размяна на военнопленници и други задържани, както и на тела на загинали. Ще бъдат разблокирани всички икономически и транспортни връзки в региона, като контролът на транспорта ще се осъществява и при съдействието на органите на руската гранична служба."

Колегата му от Азербайджан Илхам Алиев заяви, че споразумението отговаря на интересите на арменския и азербайджанския народ. Той каза, че в района ще бъде създаден миротворчески център за контрол на примирието и допълни:

"Една от точките в днешното споразумение е съвместната миротворческа мисия на Русия и Турция, още повече, че ние създаваме съвършено нов формат на взаимодействие в региона не само в рамките на решаването на конфликта, но и като бъдещо развитие."

Междувременно от руското министерство на отбраната съобщиха, че Москва изпраща близо 2 хиляди миротворци и 470 единици техника в района на Нагорни Карабах.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва“

- Политика по балкански. Противоречията по оста София - Скопие. Говори външният министър Екатерина Захариева;
- Новият стопанин на Белия дом. Америка накъде с Байдън? Коментар на журналиста Асен Агов;
- Система на предела. За коронакризата, медиците и пациентите - д-р Стойчо Кацаров в студиото на БНТ;
- Социалната реалност. Ще излезе ли сметката? - лидерът на КНСБ Пламен Димитров;
- Ще се влиза ли в театралния салон след бърз тест за Covid? Гостува директорът на театър "Възраждане" Роберт Янакиев;

БТВ, "Тази сутрин"

- Ще бъде ли поставена България в международна изолация заради блокирането на Северна Македония по пътя към ЕС? Коментар на Любомир Кючуков;
- За влиянието на COVID-19 върху психичното здраве - разговор с доц. Михаил Околийски, представляващ Световната здравна организация в България;
- Колко пари отделя държавата за саниране и на какъв етап е изграждането на новите магистрали? Гостува регионалният министър Петя Аврамова;
- Какви са вариантите за втора пенсия според промените, предложени от социалното министерство?;
- Преходът и протестите - какво се промени 31 години след 10 ноември 1989 г. Разговор с Васко Кръпката;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Ще продължават ли болниците да връщат пациенти. И още - как се лекуват болни при дефицит на лекари? В студиото - здравният министър д-р Костадин Ангелов;
- Хронично болни пациенти плашат с протест. Остават ли без лечение заради коронавируса?;
- COVID зони в поликлиниките. На живо - как ще бъдат организирани прегледите и тестовите?;
- Болница без лекарства за заразените с коронавирус. Как се осигурява лечението им при затруднената доставка на медикаменти?;
- Диагностика на COVID-19. Колко достоверни са антигенните тестове?;
- Обвинение в злоупотреба с доверие. Помогнал на семейство с 11 деца твърди, че е завлечен с пари за сметки;
- Развързка след репортаж в "Пълен абсурд". Как вътрешният министър върна изгубената книжка на шофьор?;
- 30 години след свалянето на петолъчката. На 10 ноември - припомняме историята на символа на социалистическа България;
- Безkontakтен туризъм. Има ли безопасна ваканция във време на пандемия?

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Такса "плащане на пенсия" ще вземат частните фондове;

в. Труд - Пожизнена втора пенсия е мираж;

в. Телеграф - Изхвърлихме 3,2 тона стари лекарства;

в. Монитор - Дарителите на плазма до 65 г., А+ най-търсената група;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Над 400 студенти готови да влязат в COVID отделенията, но искат обучение;

в. 24 часа - Борисов на инжекции след 15 дни с COVID;

- в. Труд - 9500 машини купува ЦИК за 50 млн. лв.;
- в. Труд - Втората вълна на COVID-19 по-лека за икономиката ни;
- в. Телеграф - Борисов: Изправяме целия потенциал на здравната система срещу COVID;
- в. Телеграф - Вадим си документи през уикенда в пет РПУ-та;
- в. Монитор - Строителите със заплата от минимум 1448 лева;
- в. Монитор - Учат професори да преподават новите технологии на бъдещите учители;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Ани Владимирова, психолог: Натрупала се е умора от пандемията, избива в агресия и тежки злополуки, пик на стрес и паника;
- в. Труд - Почетният директор на Центъра за европейски политически изследвания Даниел Грос пред "Труд": Икономиката се развива по-бързо, отколкото много хора очакват;
- в. Монитор - Общопрактикуващият лекар д-р Гергана Николова: Трябва да можем да издаваме и направения за бързи антигенни тестове;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Тръмп си отива - не съвсем, не съвсем;
- в. Труд - Недоволството по света поражда имперски мераци;
- в. Телеграф - Васил Василев, председател на Съюза на ловците и риболовците: Ловец без сигнална жилетка е потенциална мишена;
- в. Монитор - Западно- и средноевропейски митрополит Антоний: Молитвата е силно оръжие във времена на изпитания.

✓ Предстоящи събития в страната на 10 ноември

София

- От 11.00 ч. в малка конферентна зала в Дом на културата „Борис Христов“ ще се състои пресконференция по повод XII-то издание на фестивал „Дефиле на младото вино“.
- От 11.00 ч. ще се проведе онлайн събитие за представяне на резултатите от проучване на тема „Нагласите към бежанците в България - анализ на резултатите от 2019 и 2020“.
- От 16.00 ч. в Гранд хотел „София“ ще се състои обща дискусия, посветена на българския преход.
- От 17.00 до 19.00 ч. в Националната художествена академия ще се състои изложбата „20 години специалност МОДА“.
- От 17.00 ч. в салона на галерия „Контраст“ на ул. „Цар Самуил“ № 49 ще се проведе вернисаж с присъствието на автора на изложбата „Възторженият пантеист“ Кеазим Исинов и куратора Аксиния Джурова.
- От 18.00 ч. пред Министерство на здравеопазването ще се състои протестен митинг, организиран от ПП АБВ.
- От 18.30 ч. в "Галерия 900" ще бъде открита изложба на картини, създадени по време на първия летен пленер, организиран от Тамплиерска академия за наука, изкуство и култура на Велик Приорат България.
- От 18.30 ч. в галерия „Контраст“ ще бъде открита изложбата „Възторженият пантеист“.
- От 19.30 ч. в Нов театър НДК ще се играе постановката „Паметта на водата“.

Бургас

- От 17.30 часа в Регионална библиотека „Пейо Яворов“ Митко Иванов ще представи "Социологическа инсталация" - „30 анкети за 30 години“.

Добрич

- От 10.00 ч. във фейсбук страница на Младежки център - Добрич ще се състои #ЗаедноСВеси „Животопроменящо - Силата на въображението“.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.